

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI de Primă Instanță (Camera a treia extinsă)
Din 2 octombrie 2001

Jean-Claude Martinez și alții
împotriva
Parlamentului European

„Acțiune în anulare — Actul Parlamentului European privind o dispoziție
din Regulamentul de procedură — Declarația de constituire a unui grup
în sensul articolului 29 din Regulamentul Parlamentului European — Admisibilitate —
Excepție de ilegalitate — Egalitate de tratament — Respectarea
drepturilor fundamentale — Principiile democrației și proporționalității —
Libertatea de asociere — Protecția încrederii legitime —
Tradiții parlamentare ale statelor membre —
Încălcarea unor norme fundamentale de procedură — Abuz de procedură”

Cauzele conexe T-222/99, T-327/99 și T-329/99

Limbile de procedură: franceza și italiana.

În cauzele conexe T-222/99, T-327/99 și T-329/99,

Jean-Claude Martinez, deputat în Parlamentul European, cu domiciliul în Montpellier (Franța),

Charles de Gaulle, deputat în Parlamentul European, cu domiciliul în Paris (Franța),

reprezentați de domnul F. Wagner, avocat,

reclamanți în cauza T-222/99,

Front national, cu sediul în Saint-Cloud (Franța), reprezentat de A. Nivière, avocat,

reclamant în cauza T-327/99,

Emma Bonino, deputată în Parlamentul European, cu domiciliul în Roma (Italia),

Marco Pannella, deputat în Parlamentul European, cu domiciliul în Roma,

Marco Cappato, deputat în Parlamentul European, cu domiciliul în Veduggio al Lambro (Italia),

Gianfranco Dell’Alba, deputat în Parlamentul European, cu domiciliul în Livorno (Italia),

Benedetto Della Vedova, deputat în Parlamentul European, cu domiciliul în Tirano (Italia),

Olivier Dupuis, deputat în Parlamentul European, cu domiciliul în Roma,

Maurizio Turco, deputat în Parlamentul European, cu domiciliul în Pulsano (Italia),

Lista Emma Bonino, cu sediul în Roma,

reprezentați inițial de A. Tizzano și G. M. Roberti, avocați, apoi de G. M. Roberti,

reclamanți în cauza T-329/99,

împotriva

Parlamentului European, reprezentat de domnii G. Garzón Clariana, J. Schoo, H. Krück și A. Caiola, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârât,

având ca obiect o cerere de anulare, în cauza T-222/99, a Deciziei Parlamentului European din 14 septembrie 1999 privind interpretarea articolului 29 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului European, în cauza T-327/99, a Deciziei Parlamentului European din 14 septembrie 1999 de dizolvare, cu efect retroactiv, a „Groupe technique des députés indépendants (TDI) — Groupe mixte” și, în cauza T-329/99, a Deciziei Parlamentului European din 14 septembrie 1999 prin care acesta a adoptat poziția Comisiei pentru afaceri constituționale privind conformitatea declarației de constituire a „Groupe technique des députés indépendants (TDI) — Groupe mixte” cu articolul 29 din Regulamentul Parlamentului European,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a treia extinsă),

compus din domnii J. Azizi, președinte, K. Lenaerts, R. M. Moura Ramos, M. Jaeger și M. Vilaras, judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 februarie 2001,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul normativ

- 1 Articolul 29, intitulat „Constituirea grupurilor politice”, din Regulamentul Parlamentului European în versiunea aflată în vigoare de la 1 mai 1999 (JO 1999, L 202, p. 1, denumit în continuare „regulamentul”) prevede următoarele:

„1. Deputații se pot organiza în grupuri pe baza afinităților politice.

2. Un grup politic trebuie să fie constituit din deputați proveniți din mai mult de un stat membru. Numărul minim de deputați necesar pentru constituirea unui grup politic este de 23 de deputați în cazul în care aceștia provin din două state membre, 18 deputați în cazul în care aceștia provin din trei state membre și 14 deputați în cazul în care aceștia provin din patru sau mai multe state membre.

3. Un deputat poate aparține unui singur grup politic.

4. Constituirea unui grup politic trebuie adusă la cunoștința Președintelui printr-o declarație. În această declarație trebuie menționată denumirea grupului, numele membrilor și componența biroului.

5. Declarația de constituire a unui grup politic se publică în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene.”

2 Articolul 30 din regulament, referitor la deputații neafiliați, prevede:

„1. Deputații care nu aderă la un grup politic dispun de un secretariat.

2. Statutul și drepturile parlamentare ale acestor deputați sunt reglementate de Birou.”

3 În temeiul articolului 23 din regulament, Conferința președinților este compusă din Președintele Parlamentului și președinții grupurilor politice, care au drept de vot, precum și din doi delegați ai deputaților neafiliați, care participă la reuniuni fără drept de vot. De asemenea, grupurilor politice li se rezervă posibilitatea de a depune o propunere de rezoluție la încheierea dezbaterii privind alegerea Comisiei (articolul 33) și de a participa la delegația Parlamentului în comitetul de conciliere (articolul 82). Totodată, articolul 137 din Regulament recunoaște grupurilor politice dreptul de a prezenta o explicație privind votul cu o durată de cel mult două minute.

4 Regulamentul prevede, de asemenea, că un grup politic sau un număr de cel puțin 32 de deputați pot să ia o serie de inițiative cu privire la:

- candidaturile pentru postul de președinte, de vicepreședinte și de chestori (articolul 13);
- posibilitatea de a adresa întrebări orale Consiliului și Comisiei și de a solicita înscrierea acestor întrebări pe ordinea de zi a Parlamentului (articolul 42);
- prezentarea unor propuneri de recomandări adresate Consiliului privind titlurile V și VI din Tratatul privind Uniunea Europeană sau în cazul în care Parlamentul nu a fost consultat cu privire la un acord internațional în conformitate cu articolele 97 sau 98 din regulament (articolul 49);
- dezbaterile privind problemele de actualitate, urgente și de importanță majoră (articolul 50);
- cererile pentru o nouă sesizare a Parlamentului în temeiul articolului 71 alineatul (3) din regulament;
- prezentarea unor propuneri de respingere a poziției comune a Consiliului (articolul 79);
- depunerea de amendamente la poziția comună a Consiliului (articolul 80);
- depunerea unei propuneri de invitare a Comisiei sau Consiliului la o dezbatere înainte de începerea negocierilor cu un stat candidat la aderare (articolul 96);
- depunerea unei propuneri solicitând Consiliului să nu autorizeze deschiderea negocierilor pentru încheierea, reînnoirea sau modificarea unui acord internațional

înainte ca Parlamentul să se pronunțe, pe baza unui raport al comisiei competente, asupra mandatului de negociere propus (articolul 97);

- depunerea unei propuneri pentru a determina comisia competentă în domeniul politicii externe și de securitate comună să formuleze recomandări adresate Consiliului (articolul 104);
- prezentarea unor propuneri de modificare a proiectului de ordine de zi a Parlamentului (articolul 111);
- prezentarea unor propuneri de discuții urgente (articolul 112);
- solicitările de vot pe părți (articolul 131);
- solicitările de vot prin apel nominal (articolul 134);
- depunerea de amendamente pentru examinare în plen (articolul 139);
- solicitările de retrimiteră la comisie (articolul 144);
- solicitările de închidere a dezbaterilor (articolul 145);
- solicitările de amânare a dezbaterilor (articolul 146);
- solicitările de suspendare sau ridicare a ședinței (articolul 147);
- posibilitatea formulării unei contestații privind interpretarea regulamentului propusă de comisia competentă.

5 Articolul 180 din Regulament, referitor la aplicarea regulamentului menționat, prevede:

„1. În cazul unor îndoieli cu privire la aplicarea sau interpretarea prezentului regulament, Președintele poate trimite, fără să aducă atingere deciziilor anterioare în această privință, chestiunea spre examinare comisiei competente.

În caz de referire la regulament, în conformitate cu articolul 142, Președintele poate totodată să trimită întrebarea comisiei competente.

2. Comisia competentă hotărăște cu privire la necesitatea de a propune o modificare a regulamentului. În acest caz, comisia respectă procedura prevăzută la articolul 181.

3. În cazul în care comisia competentă hotărăște că este suficientă o interpretare a regulamentului în vigoare, aceasta transmite interpretarea Președintelui, care informează Parlamentul.

4. În cazul în care grupul politic sau cel puțin treizeci și doi de deputați se opun interpretării comisiei competente, chestiunea este înaintată Parlamentului care se pronunță cu majoritate simplă în prezența a cel puțin o treime dintre membrii săi. În caz de respingere, chestiunea este trimisă din nou comisiei.

5. Interpretările care nu au făcut obiectul unei opoziții, precum și cele adoptate de Parlament, se notează cu caractere cursive, la deciziile adoptate cu privire la aplicarea regulamentului, sub formă de observații la articolul sau articolele corespunzătoare din regulament.

6. Aceste interpretări constituie precedente pentru aplicarea și interpretarea viitoare a articolelor în cauză.

[...]”

Faptele aflate la originea litigiului

6 Prin scrisoarea din 19 iulie 1999, un număr de deputați din Parlament provenind din diverse formațiuni politice au comunicat Președintelui Parlamentului, în conformitate cu articolul 29 alineatul (4) din regulament, constituirea „Groupe technique des députés indépendants (TDI) — Groupe mixte” (Grupul tehnic de deputați independenți) (denumit în continuare „grupul TDI”), al cărui scop declarat era de a garanta tuturor deputaților exercitarea deplină a mandatului lor parlamentar.

7 „Regulamentul de constituire” al grupului TDI, anexate la scrisoarea menționată la punctul precedent, include următoarele precizări:

„Membrii componenți semnatari își declară independența politică totală unii față de ceilalți. În consecință,

- libertate de vot atât în comisie, cât și în plen,
- niciun membru nu are voie să vorbească în numele tuturor deputaților din grup,
- reuniunile grupului au ca obiect numai alocarea timpului afectat luărilor de cuvânt și soluționarea problemelor administrative și financiare legate de grup,
- biroul grupului este compus din reprezentanții membrilor.”

8 Din procesul-verbal al ședinței plenare a Parlamentului din 20 iulie 1999 (JO C 301, p. 1) reiese că Președintele Parlamentului a anunțat că „a primit de la 29 de deputați o declarație de constituire a unui nou grup politic denumit „Groupe technique des députés indépendants (TDI)”. Printr-o scrisoare din aceeași dată adresată Președintelui Parlamentului, președinții celorlalte grupuri politice, care considerau că în acest caz nu era îndeplinită condiția referitoare la afinitățile politice prevăzută la articolul 29 alineatul (1) din regulament, au solicitat sesizarea Comisiei pentru afaceri constituționale a Parlamentului cu o solicitare pentru interpretarea dispoziției citate și considerarea deputaților respectivi ca deputați neafiliați până la pronunțarea poziției comisiei menționate anterior.

9 Prin scrisoarea din 28 iulie 1999, președintele Comisiei pentru afaceri constituționale a comunicat Președintelui Parlamentului următoarele informații:

„În cursul ședinței din 27 și 28 iulie 1999, Comisia pentru afaceri constituționale a examinat cererea de interpretare a articolului 29 [alineatul] (1) din regulament, trimisă de Conferința președinților în ședința din 21 iulie 1999.

După un schimb de opinii extins și un vot de 15 pentru, 2 împotriva și 1 abținere, Comisia pentru afaceri constituționale a interpretat articolul 29 [alineatul] (1) din regulament astfel:

Declarația de constituire a [grupului TDI] nu este în conformitate cu articolul 29 [alineatul] (1) din regulament.

De fapt, declarația de constituire a grupului, în special anexa 2 la scrisoarea de constituire adresată Președintelui Parlamentului European, exclude orice afinitate politică. Aceasta acordă independență politică totală în cadrul grupului membrilor componenți semnatari.

Vă propun să inserați, ca notă interpretativă a regulamentului la articolul 29 [alineatul] (1), următorul text:

«Nu poate fi acceptată în sensul prezentului articol constituirea unui grup care neagă deschis orice caracter politic și orice afinitate politică între membrii grupului»

[...]”

- 10 În ședința plenară din 13 septembrie 1999, Parlamentul a fost informat de președinte, în conformitate cu articolul 180 alineatul (3) din regulament, cu privire la conținutul scrisorii din 28 iulie 1999 citată la punctul precedent. Grupul TDI a prezentat, în temeiul articolului 180 alineatul (4) din regulament, o contestație privind nota interpretativă propusă de Comisia pentru afaceri constituționale.
- 11 În ședința plenară din 14 septembrie 1999, această notă interpretativă a fost, în conformitate cu articolul din regulament citat anterior, supusă la vot în Parlament, care a adoptat-o cu majoritatea membrilor.

Procedura

- 12 Prin cererile depuse la grefa Tribunalului la 5 octombrie, 19 noiembrie și respectiv 22 noiembrie 1999, domnii Martinez și de Gaulle (cauza T-222/99), Front national (cauza T-327/99) și doamna Bonino, domnii Pannella, Cappato, Dell’Alba, Della Vedova, Dupuis, Turco și Lista Emma Bonino (denumiți în continuare „doamna Bonino ș.a.”) (cauza T-329/99) au introdus prezentele acțiuni în anulare.
- 13 Printr-un act separat depus la grefa Tribunalului la 5 octombrie 1999, domnii Martinez și de Gaulle au introdus, în temeiul articolului 242 CE, o cerere de suspendare a executării actului Parlamentului din 14 septembrie 1999. Prin Ordonanța din 25 noiembrie 1999, Martinez și de Gaulle/Parlamentul (T-222/99 R, Rec. p. II-3397), președintele Tribunalului a soluționat pozitiv cererea, dar a amânat pronunțarea cu privire la cheltuielile de judecată.
- 14 Inițial, cauzele au fost repartizate unei camere compuse din trei judecători. După ascultarea părților, Tribunalul a trimis cauzele, prin Decizia din 14 noiembrie 2000, unei camere compuse din cinci judecători, în conformitate cu articolul 51 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului.
- 15 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (a treia cameră lărgită) a hotărât să deschidă procedura orală. În cadrul măsurilor de organizare a procedurii, judecătorul raportor a invitat părțile să prezinte anumite documente și să răspundă la anumite întrebări. Părțile s-au conformat acestor cereri în termenele stabilite.
- 16 În cursul ședințelor desfășurate la 13 februarie 2001 au fost ascultate susținerile orale ale părților și răspunsurile acestora la întrebările Tribunalului.

- 17 După ascultarea părților în această privință, Tribunalul (Camera a treia extinsă) consideră că este necesară conexarea prezentelor cauze în scopul pronunțării hotărârii, în conformitate cu articolul 50 din Regulamentul de procedură.

Pretențiile părților

- 18 În cauza T-222/99, domnii Martinez și de Gaulle solicită Tribunalului:
- să anuleze Decizia Parlamentului din 14 septembrie 1999 privind interpretarea Regulamentului de procedură;
 - să declare că interpretarea articolului 29 alineatul (1) din regulament, propusă de Comisia pentru afaceri constituționale a Parlamentului, este contrară ordinii juridice comunitare, statului de drept, principiilor fondatoare ale Uniunii și drepturilor fundamentale;
 - să oblige pârâtul la plata cheltuielilor de judecată.
- 19 În cauza T-327/99, Front national solicită Tribunalului:
- să anuleze Decizia Parlamentului din 14 septembrie 1999 de dizolvare a grupului TDI;
 - să restituie membrilor grupului toate drepturile și prerogativele, atât materiale cât și morale, cu efect retroactiv la 19 iulie 1999, dată la care a fost adresată Președintelui Parlamentului declarația de constituire a grupului TDI;
 - să procedeze la reconstituirea carierei personalului pus la dispoziția grupului TDI, astfel încât asistenții, tehnicienii și secretarii dependenți de acesta să poată fi repuși în situația în care ar fi trebuit să se afle având în vedere gradele și treptele de care ar fi trebuit să dispună în calitatea lor de membri ai personalului unui grup parlamentar;
 - să ordone plata către grupul TDI, începând din 19 iulie 1999, a diverselor fonduri destinate grupurilor politice, pe baza normelor aplicabile acestora;
 - să oblige pârâtul la plata cheltuielilor de judecată și a onorariilor de avocat, estimate la 52 500 franci francezi (FRF).
- 20 Însă în cursul ședinței Front national a renunțat la al doilea, al treilea și al patrulea dintre capetele de cerere, fapt de care Tribunalul a luat act.
- 21 În cauza T-329/99, doamna Bonino ș.a. solicită Tribunalului:
- să anuleze Decizia Parlamentului din 14 septembrie 1999 care a declarat constituirea grupului TDI incompatibilă cu articolul 29 alineatul (1) din regulament;
 - în subsidiar, să declare, în temeiul articolului 241 CE, ilegale și neaplicabile dispozițiile coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament;
 - să oblige pârâtul la plata cheltuielilor de judecată.
- 22 Parlamentul solicită Tribunalului în fiecare dintre cauze:

- să respingă acțiunea ca inadmisibilă sau, în subsidiar, ca neîntemeiată;
- să oblige fiecare reclamant sau toți reclamanții la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la admisibilitate

23 Fără să invoce în mod formal o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 din Regulamentul de procedură, Parlamentul susține că acțiunile în anulare sunt inadmisibile. Acesta invocă trei motive în sprijinul propriei argumentații.

24 În cadrul primului motiv, Parlamentul susține, în cauzele T-327/99 și T-329/99, că actul contestat de reclamanți nu există. În cadrul celui de al doilea motiv, susține, în cele trei cauze, că actul din 14 septembrie 1999 nu poate să facă obiectul unui control de legalitate de către instanța comunitară. Al treilea motiv, invocat în cele trei cauze, este întemeiat pe faptul că actul respectiv nu privește direct și individual pe reclamanți, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe inexistența actului contestat în cauzele T-327/99 și T-329/99

25 În cauzele T-327/99 și T-329/99, Parlamentul invocă inexistența actului a cărui anulare este solicitată de reclamanți, respectiv pretinsa Decizie din 14 septembrie 1999 de dizolvare, cu efect retroactiv, a grupului TDI și pretinsa decizie din aceeași dată prin care a adoptat poziția Comisiei pentru afaceri constituționale privind conformitatea declarației de constituire a grupului TDI cu articolul 29 din regulament. Parlamentul susține că la 14 septembrie 1999 a adoptat numai interpretarea articolului citat anterior, propusă de comisia menționată, conform căreia „nu poate fi acceptată în sensul prezentului articol constituirea unui grup care neagă deschis orice caracter politic și orice afinitate politică între membrii grupului”.

26 Cu toate acestea, Tribunalul subliniază că, pentru a stabili dacă anumite acte pot să facă obiectul unei acțiuni în temeiul articolului 230 CE, este necesar să se analizeze fondul acestor acte. Forma în care este adoptat un act sau o decizie este, în principiu, irelevantă în ceea ce privește posibilitatea de a ataca actul sau decizia în cauză printr-o acțiune în anulare (a se vedea Hotărârea Curții din 11 noiembrie 1981, IBM/Comisia, 60/81, Rec. p. 2639, punctul 9 și Hotărârea din 22 iunie 2000, Țările de Jos/Comisia, C-147/96, Rec. p. I-4723, punctul 27; Ordonanța Curții din 13 iunie 1991, Sunzest/Comisia, C-50/90, Rec. p. I-2917, punctul 12).

27 Prin urmare, este necesar să se verifice dacă, în pofida faptului că actul din 14 septembrie 1999 se prezintă formal ca adoptarea de către Parlament a interpretării articolului 29 alineatul (1) din regulament propusă de Comisia pentru afaceri constituționale, actul respectiv poate fi considerat că include și deciziile contestate de reclamanți în cauzele T-327/99 și T-329/99.

28 Cu privire la cauza T-327/99, trebuie reamintit că, după ce Președintele Parlamentului a anunțat în ședința plenară din 20 iulie 1999 că a primit declarația de constituire a grupului TDI, conformitatea acestui grup cu articolul 29 alineatul (1) din regulament a fost contestată de președinții celorlalte grupuri politice, care au solicitat sesizarea Comisiei pentru afaceri constituționale și au cerut ca, în așteptarea avizului acestei comisii, deputații respectivi să fie considerați deputați neafiliați.

29 Din procesul-verbal definitiv al ședinței plenare a Parlamentului din 22 iulie 1999 (JO C 301, p. 26) reiese că a fost sesizată Comisia pentru afaceri constituționale cu „chestiunea aplicării

articolului 29 alineatul (1) din regulament, în special cu privire la constituirea grupului [TDI]”. Punctul 5 din procesul-verbal al ședinței comisiei respective din 27 și 28 iulie 1999 arată că președintele acesteia a prezentat cererea de interpretare adresată acesteia ca vizând „chestiunea constituirii [grupului TDI], în sensul stabilirii conformității acestuia cu dispozițiile articolului 29 alineatul (1) din regulament”.

- 30 Prin scrisoarea din 28 iulie 1999 (a se vedea punctul 9 de mai sus), președintele Comisiei pentru afaceri constituționale a comunicat Președintelui Parlamentului că respectiva comisie a interpretat articolul 29 alineatul (1) din regulament ca nepermițând constituirea grupului TDI pe motiv că declarația de constituire a grupului excludea orice afinitate politică și acorda independență politică totală în cadrul grupului membrilor componenți semnatari. Președintele a propus să se insereze, în legătură cu articolul 29 alineatul (1) din regulament, nota interpretativă citată la punctul 9 de mai sus, care a fost adoptată de Parlament în ședința plenară din 14 septembrie 1999.
- 31 Din precizările citate la punctele 28–30 de mai sus reiese că interpretarea articolului 29 alineatul (1) din regulament a fost solicitată Comisiei pentru afaceri constituționale ca urmare a anunțării declarației de constituire a grupului TDI și a opoziției președinților celorlalte grupuri politice cu privire la conformitatea declarației respective cu articolul menționat anterior. Nota interpretativă a acestei dispoziții, propusă de Comisia pentru afaceri constituționale și aprobată de Parlament la 14 septembrie 1999, a fost adoptată cu ocazia acestei declarații, iar conținutul acesteia a fost definit în raport cu cazul specific constituit de aceasta.
- 32 În aceste împrejurări, Parlamentul nu poate să reducă conținutul actului din 14 septembrie 1999 la adoptarea unei interpretări generale și abstracte a articolului 29 alineatul (1) din regulament.
- 33 Prin aprobarea, la 14 septembrie 1999, a interpretării generale a articolului 29 alineatul (1) din regulament care îi fusese propusă de Comisia pentru afaceri constituționale, Parlamentul s-a pronunțat totodată cu privire la declarația de constituire a grupului TDI. În lumina acestei interpretări generale, instituția a constatat că grupul respectiv nu era în conformitate cu articolul 29 alineatul (1) din regulament și că nu ar fi trebuit să existe niciodată. În consecință, fără a fi necesar un act complementar în acest scop, deputații care declaraseră constituirea grupului TDI și pe care Parlamentul acceptase, astfel cum a indicat în ședință, să îi considere între timp ca membri ai grupului TDI, au fost imediat considerați drept deputați neafiliați, fapt pe care Parlamentul nu îl contestă.
- 34 Reiese din decizia adoptată de Biroul Parlamentului la 14 septembrie 1999, cu privire la repartizarea, în al doilea semestru al anului 1999, a creditelor prevăzute la linia 3707 din bugetul Parlamentului și referitoare la cheltuielile de secretariat, cheltuielile administrative de funcționare și cheltuielile legate de activitățile politice ale grupurilor politice și ale membrilor neafiliați, că decizia de constatare a inexistenței grupului TDI adoptată de Parlament în aceeași zi și-a produs efectele *ex tunc*. Într-adevăr, decizia Biroului Parlamentului citată anterior nu menționează grupul TDI printre grupurile avute în vedere la repartizarea acestor credite aferente semestrului menționat, care cuprinde perioada cuprinsă între 19 iulie și 14 septembrie 1999.
- 35 Având în vedere analiza expusă la punctele 28–34 de mai sus, este necesar să se considere că la 14 septembrie 1999 Parlamentul a decis, de asemenea, să constate inexistența *ex tunc* a grupului TDI pe motivul lipsei de conformitate cu articolul 29 alineatul (1) din regulament.

36 Cererea de anulare formulată de Front national împotriva Deciziei Parlamentului din 14 septembrie 1999 de dizolvare a grupului TDI cu efect retroactiv trebuie să fie înțeleasă ca o referire la decizia menționată la punctul precedent.

37 Având în vedere considerentele precedente, motivul întemeiat pe inexistența actului contestat trebuie să fie respins, în ceea ce privește cauza T-327/99.

38 Cu privire la cauza T-329/99, reiese din procesul-verbal *in extenso* al ședinței plenare a Parlamentului din 13 septembrie 1999 că, în cursul acesteia, Președintele Parlamentului a făcut următoarea comunicare:

„Vă amintiți desigur că, în ședința din 27 și 28 iulie 1999, Comisia pentru afaceri constituționale a examinat o solicitare de interpretare a articolului 29 alineatul (1) din regulament, formulată de Conferința președinților în ședința din 21 iulie.

Concluzia Comisiei pentru afaceri constituționale a fost următoarea: «Declarația de constituire a Groupe technique des députés indépendants, grup mixt, nu este în conformitate cu articolul 29 alineatul (1) [din regulament]». Într-adevăr, Comisia pentru afaceri constituționale a adăugat: «Declarația de constituire a grupului, în special anexa 2 la scrisoarea de constituire adresată Președintelui Parlamentului European, exclude orice afinitate politică. Aceasta acordă independență politică totală în cadrul grupului membrilor componenți semnatari.»

Comisia pentru afaceri constituționale solicită inserarea următoarei interpretări la articolul 29 alineatul (1) din regulamentul nostru: «Nu poate fi acceptată, în sensul prezentului articol, constituirea unui grup care neagă deschis orice caracter politic și orice afinitate politică între membrii grupului.»

39 Reiese din procesul-verbal *in extenso* al ședinței plenare a Parlamentului din 14 septembrie 1999 că, în urma unei observații a domnului Napolitano din grupul PSE, care a subliniat că ediția provizorie a procesului-verbal al ședinței plenare din 13 septembrie 1999 cita în mod incomplet declarația Președintelui Parlamentului în sensul că nu reproducea prima parte a acestei declarații, referitoare la lipsa de conformitate a declarației de constituire a grupului TDI cu articolul 29 alineatul (1) din regulament, Președintele Parlamentului a precizat că procesul-verbal va fi rectificat și completat în acest sens.

40 În urma intervențiilor domnilor Gollnisch și Dell'Alba din grupul TDI, care urmăreau, în special, să se opună acestei rectificări, Președintele Parlamentului a declarat:

„Domnule Dell'Alba, un lucru este clar: știu ce am declarat ieri și nu numai că știu, ci am în fața mea textul pe care l-am citit ieri și pe care nimeni nu îl poate contesta.

Avem o procedură care prevede adoptarea procesului-verbal și care prevede că acei colegi care consideră că procesul-verbal nu este conform cu afirmațiile făcute pot să nu îl adopte. De altfel, și eu aș putea să consider că într-adevăr propunerile mele nu au fost raportate fidel modului în care le-am exprimat eu și în care le regăsesc aici.

Prin urmare, nu pot desigur decât să accept rectificarea solicitată de domnul Napolitano, dat fiind că sunt în măsură mai bine decât oricine pentru a considera într-adevăr că ideile mele nu au fost raportate în mod corect. Prin urmare, nu pot să nu accept această rectificare.»

41 În urma observației domnului Pannella din grupul TDI, Președintele Parlamentului a adăugat:

„[...] Pentru moment, solicit ca fiecare să facă rectificările pe care le consideră necesare în procesul-verbal [...] Conform modului în care am procedat întotdeauna, voi declara apoi procesul-verbal adoptat cu rectificările care mi-au fost semnalate. Numai după aceea vom proceda la votul privind contestarea interpretării pe care ați formulat-o.”

- 42 Procesul-verbal al ședinței plenare din 13 septembrie 1999, completat astfel cum a solicitat domnul M. Napolitano, a fost ulterior aprobat de Parlament. Rezultă că poziția exprimată de Comisia pentru afaceri constituționale cu privire la conformitatea declarației de constituire a grupului TDI cu articolul 29 alineatul (1) din regulament, astfel cum a fost citată la punctul 38 de mai sus, face parte integrantă din interpretarea articolului respectiv care a făcut obiectul votului Parlamentului. Niciun element nu arată că, la aprobarea acestei interpretări, Parlamentul a emis o rezervă față de poziția menționată anterior.
- 43 Având în vedere aceste informații, aprobarea de către Parlament, la 14 septembrie 1999, a notei interpretative a articolului 29 alineatul (1) din regulament propusă de Comisia pentru afaceri constituționale trebuie să fie analizată ca incluzând adoptarea poziției comisiei respective cu privire la conformitatea declarației de constituire a grupului TDI cu articolul respectiv.
- 44 În orice caz, analiza descrisă la punctele 28–34 de mai sus, din care reiese că la 14 septembrie 1999 Parlamentul a constatat inexistența grupului TDI pe motivul lipsei de conformitate a grupului respectiv cu articolul 29 alineatul (1) din regulament, demonstrează că Parlamentul a hotărât în aceeași zi să adopte poziția menționată anterior.
- 45 Rezultă că motivul întemeiat pe inexistența actului contestat trebuie de asemenea să fie respins, în ceea ce privește cauza T-329/99. Prin urmare, acest motiv trebuie să fie respins în totalitate.
- 46 În încheierea examinării acestui motiv, este necesar să se concluzioneze că, prin actul din 14 septembrie 1999 Parlamentul a hotărât să adopte interpretarea generală a articolului 29 alineatul (1) din regulament care îi fusese sugerată de Comisia pentru afaceri constituționale, precum și poziția exprimată de comisie cu privire la conformitatea declarației de constituire a grupului TDI cu dispoziția respectivă și să constate inexistența *ex tunc* a grupului respectiv pe motivul nerespectării condiției cerute de dispoziția respectivă.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe caracterul inatacabil al actului din 14 septembrie 1999

- 47 În cele trei cauze, Parlamentul susține că actul din 14 septembrie 1999 nu poate să facă obiectul unei acțiuni în anulare în fața instanței comunitare. În esență, acesta afirmă că actul respectiv privește exclusiv organizarea internă a lucrărilor parlamentare și nu produce efecte juridice în privința terților.
- 48 Cu titlu introductiv, Tribunalul reamintește că Comunitatea Europeană este o comunitate de drept prin faptul că nici statele membre ale acesteia, nici instituțiile acesteia nu fac excepție de la controlul conformității actelor acestora cu cartă constituțională fundamentală reprezentată de tratat și că acesta din urmă a instituit un sistem complet de căi de atac și de proceduri cu scopul de a încredința Curții controlul legalității actelor instituțiilor (hotărârile Curții din 23 aprilie 1986, Les Verts/Parlamentul, 294/83, Rec. p. 1339, punctul 23; din 22 octombrie 1987, Foto-Frost, 314/85, Rec. p. 4199, punctul 16, și din 23 martie 1993, Weber/Parlamentul, C-314/91, Rec. p. I-1093, punctul 8, precum și Ordonanța Curții din 13 iulie 1990, Zwartveld

e.a., C-2/88 Imm., Rec. p. I-3365, punctul 16; a se vedea și Avizul Curții din 14 decembrie 1991, 1/91, Rec. p. I-6079, punctul 21).

- 49 În mod special, articolul 230 primul paragraf CE prevede că instanța comunitară controlează legalitatea actelor Parlamentului destinate să producă efecte juridice față de terți.
- 50 În acest caz, ar trebui remarcat în primul rând că actul din 14 septembrie 1999 a fost adoptat în plen de majoritatea membrilor Parlamentului. Prin urmare, acest act trebuie să fie considerat, în scopul examinării admisibilității, drept un act al Parlamentului în sine (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Les Verts/Parlamentul, citată la punctul 48 de mai sus, punctul 20).
- 51 Mai trebuie subliniat că, în ceea ce privește admisibilitatea unei cereri de anulare a unui act al Parlamentului, articolul 230 primul paragraf CE impune, în conformitate cu jurisprudența, efectuarea unei distincții între două categorii de acte.
- 52 Nu pot face obiectul unei acțiuni în anulare actele Parlamentului care nu privesc decât organizarea internă a lucrărilor acestuia (Ordonanțele Curții din 4 iunie 1986, Groupe des droites européennes/Parlamentul, 78/85, Rec. p. 1753, punctul 11 și din 22 mai 1990, Blot și Front national/Parlamentul, C-68/90, Rec. p. I-2101, punctul 11; Hotărârea Weber/Parlamentul, citată la punctul 48 de mai sus, punctul 9). În această primă categorie intră actele Parlamentului care fie nu produc efecte juridice, fie nu produc efecte juridice decât în cadrul Parlamentului cu privire la organizarea lucrărilor acestuia și fac obiectul unor proceduri de control stabilite prin regulamentul acestuia (Hotărârea Weber/Parlamentul, citată la punctul 48 de mai sus, punctul 10).
- 53 A doua categorie este constituită din actele Parlamentului care produc sau sunt destinate să producă efecte juridice față de terți sau, în alte cuvinte, acte ale căror efecte juridice depășesc cadrul organizării interne a lucrărilor instituției. Aceste acte sunt atacabile în fața instanței comunitare (Hotărârea Weber/Parlamentul, citată la punctul 48 de mai sus, punctul 11).
- 54 Parlamentul susține că actul din 14 septembrie 1999 aparține primei categorii de acte și, prin urmare, nu poate să fie atacat printr-o acțiune în anulare. Reclamantii susțin, în schimb, că acest act aparține categoriei a doua, astfel încât cererea de anulare trebuie declarată admisibilă.
- 55 În această privință, trebuie reamintit că prezentele acțiuni au ca obiect anularea actului din 14 septembrie 1999 prin care Parlamentul a hotărât să adopte interpretarea generală a articolului 29 alineatul (1) din regulament propusă de Comisia pentru afaceri constituționale, precum și poziția exprimată de aceasta cu privire la conformitatea declarației de constituire a grupului TDI cu dispoziția respectivă din regulament și să constate inexistența *ex tunc* a grupului respectiv (a se vedea punctul 46 de mai sus).
- 56 Cu siguranță, regulamentul de procedură al unei instituții comunitare are ca obiect organizarea funcționării interne a serviciilor în interesul unei bune administrări, iar normele pe care le stabilește au, în consecință, ca funcție esențială, asigurarea bunei derulări a dezbaterilor (Hotărârea din 7 mai 1991, Nakajima/Consiliul, C-69/89, Rec. p. I-2069, punctul 49).
- 57 Cu toate acestea, un astfel de considerent nu exclude ca atare posibilitatea ca un act al Parlamentului precum cel din 14 septembrie 1999 să producă efecte juridice față de terți (a se vedea Hotărârea Curții din 30 aprilie 1996, Țările de Jos/Consiliul, C-58/94, Rec. p. I-2169,

punctul 38) și, prin urmare, să facă obiectul unei cereri pentru anularea actului în fața instanței comunitare în temeiul articolului 230 CE.

58 În consecință, este de competența Tribunalului să verifice dacă se poate considera că actul din 14 septembrie 1999 produce sau este destinat să producă efecte juridice care depășesc cadrul organizării interne a lucrărilor Parlamentului.

59 În această privință, este necesar să se sublinieze că actul din 14 septembrie 1999 îi privează pe deputații care au declarat constituirea grupului TDI de posibilitatea de a se organiza, prin intermediul grupului respectiv, în grup politic în sensul articolului 29 din regulament, astfel încât deputații respectivi sunt considerați ca deputați neafiliați, în conformitate cu articolul 30 din regulamentul menționat. Astfel cum reiese din precizările de la punctele 3 și 4 de mai sus, aceștia sunt plasați, pentru exercitarea mandatului lor, în condiții diferite de cele care, legate de apartenența la un grup politic, le-ar fi revenit dacă actul din 14 septembrie 1999 nu ar fi fost adoptat.

60 Prin urmare, actul din 14 septembrie 1999 afectează condițiile de exercitare a funcțiilor parlamentare ale deputaților respectivi și produce așadar efecte juridice față de aceștia din urmă.

61 Deținători, în temeiul articolului 1 din Actul din 20 septembrie 1976 privind alegerea reprezentanților în adunare prin vot universal direct (JO L 278, p. 5, denumit în continuare „Actul din 1976”), ai unui mandat de reprezentant al popoarelor statelor reunite în Comunitate, deputații menționați la punctele 59 și 60 de mai sus trebuie, în raport cu un act care a fost emis de Parlament și care produce efecte juridice cu privire la condițiile de exercitare a mandatului respectiv, să fie considerați drept terți în sensul articolului 230 primul paragraf CE, indiferent de poziția pe care aceștia au adoptat-o personal, în ședința plenară din 14 septembrie 1999, cu ocazia votului privind nota interpretativă a articolului 29 alineatul (1) din regulament propusă de Comisia pentru afaceri constituționale.

62 Actul din 14 septembrie 1999 nu poate, în aceste condiții, să fie redus la statutul de act aparținând strictei organizări interne a lucrărilor Parlamentului. De asemenea, trebuie subliniat că actul nu face obiectul niciunei proceduri de control stabilite prin regulament. Rezultă că, în conformitate cu criteriile stabilite de Curte în Hotărârea Weber/Parlamentul, citată la punctul 48 de mai sus (punctele 9 și 10), este necesar ca actul să poată face obiectul unui control de legalitate de către instanța comunitară, în conformitate cu articolul 230 primul paragraf CE.

63 Ținând seama de considerentele precedente, al doilea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe faptul că reclamanții nu sunt direct și individual vizați de actul din 14 septembrie 1999

64 În cele trei cauze, Parlamentul susține că reclamanții nu sunt direct și individual vizați, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE, de actul din 14 septembrie 1999. Acesta constituie o interpretare generală și declarativă a unei dispoziții cu caracter general.

65 Cu privire la problema dacă actul din 14 septembrie 1999 îi privește direct pe reclamanți, Tribunalul constată, în lumina analizei descrise la punctele 59 și 60 de mai sus, că actul menționat îi împiedică, fără să necesite vreo măsură complementară, pe domnii Martinez și de Gaulle și pe deputații care au introdus acțiunea în cauza T-329/99 să se constituie, prin intermediul grupului TDI, în grup politic în sensul articolului 29 din regulament, ceea ce

aduce direct atingere condițiilor de exercitare a funcției acestora. Prin urmare, este necesar să se considere că actul menționat anterior îi afectează direct pe reclamanți.

- 66 Cu privire la cauza T-327/99, este necesar să se sublinieze că Front national, partid politic francez, este o persoană juridică al cărei obiect statutar constă în promovarea, prin intermediul membrilor acestuia, de idei și de proiecte politice în cadrul instituțiilor naționale și europene. Partidul a prezentat o listă la alegerile din iunie 1999 ale reprezentanților în Parlament. Membrii acestuia aleși deputați în Parlament din această listă se numără cu toții printre deputații care au declarat constituirea grupului TDI. Ca urmare a actului din 14 septembrie 1999, aceștia se află cu toții în situația descrisă la punctul 59 de mai sus, ceea ce afectează direct condițiile de promovare a ideilor și a proiectelor partidului pe care îl reprezintă în instituția parlamentară europeană și, prin urmare, condițiile de realizare a obiectului statutar al acestui partid politic la nivel european.
- 67 Prin urmare, este necesar să se considere că actul din 14 septembrie 1999 afectează direct Front national.
- 68 Cu privire la problema dacă actul din 14 septembrie 1999 îi privește individual pe reclamanți, trebuie reamintit că, în conformitate cu jurisprudența constantă, o persoană fizică sau juridică nu poate să pretindă că este vizată individual decât dacă actul în litigiu o afectează ca urmare a calităților sale specifice sau a unei situații de fapt care o caracterizează în raport cu oricare altă persoană (a se vedea, de exemplu, hotărârile Curții din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, Rec. p. 197, 223, și din 18 mai 1994, Codorniu/Consiliul, C-309/89, Rec. p. I-1853, punctul 20; Hotărârea Tribunalului din 27 aprilie 1995, CCE de Vittel ș.a./Comisia, T-12/93, Rec. p. II-1247, punctul 36).
- 69 În acest caz, deși este adevărat că actul din 14 septembrie 1999 adoptă interpretarea generală a articolului 29 alineatul (1) din regulamentul propusă de Comisia pentru afaceri constituționale, trebuie totuși reamintit, în primul rând, că interpretarea respectivă a fost solicitată comisiei în urma opoziției președinților grupurilor politice după ce președintele Parlamentului a anunțat în ședința plenară din 20 iulie 1999 că a primit declarația de constituire a grupului TDI din partea unui număr de deputați, printre care domnii Martinez și de Gaulle, membri ai Front national, și a deputaților care au introdus acțiunea în cauza T-329/99.
- 70 În al doilea rând, s-a constatat că această interpretare a fost propusă de Comisia pentru afaceri constituționale cu privire la cazul specific constituit de declarația respectivă (a se vedea punctele 29–31 de mai sus).
- 71 În ultimul rând, reiese din analiza elaborată în cadrul primului motiv că prin actul din 14 septembrie 1999 Parlamentul nu numai că a adoptat interpretarea generală menționată la punctul 69 de mai sus, ci își asumă poziția exprimată de Comisia pentru afaceri constituționale cu privire la conformitatea declarației de constituire a grupului TDI cu articolul 29 alineatul (1) din regulamentul și constată inexistența *ex tunc* a grupului respectiv pe motivul nerespectării dispoziției respective (a se vedea punctul 46 de mai sus).
- 72 Rezultă că actul din 14 septembrie 1999 îi afectează pe reclamanții din cauzele T-222/99 și T-327/99 și pe deputații care au introdus acțiunea în cauza T-329/99 ca urmare a deciziilor specifice, menționate la punctul precedent, pe care le implică cu privire la grupul TDI, ceea ce caracterizează situația acestor reclamanți în raport cu situația oricărei alte persoane. Prin urmare, actul îi privește individual în sensul jurisprudenței menționate la punctul 68 de mai sus.

- 73 Cu privire la cauza T-329/99, mai trebuie precizat că, fiind vorba despre una și aceeași acțiune, nu este necesar, din moment ce s-a stabilit că actul din 14 septembrie 1999 îi afectează direct și individual pe deputații care au introdus această acțiune, să se verifice dacă acest act privește, de asemenea, direct și individual grupul electoral Lista Emma Bonino, reclamant de asemenea în această cauză (Hotărârea Curții din 24 martie 1993, CIRFS ș.a./Comisia, C-313/90, Rec. p. I-1125, punctul 31).
- 74 Având în vedere considerentele precedente, al treilea motiv trebuie să fie respins.
- 75 Prin urmare, acțiunile în anulare trebuie să fie declarate admisibile.

Cu privire la fond

- 76 În sprijinul concluziilor în anulare, reclamantii elaborează atât motive comune, cât și motive specifice propriei cauze. Argumentele acestora se împart, în esență, în nouă motive.
- 77 Primul motiv este întemeiat pe faptul că actul din 14 septembrie 1999 se bazează pe interpretarea eronată a articolului 29 alineatul (1) din regulament. Al doilea motiv este întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament și a dispozițiilor din regulament, precum și pe lipsa de temei legal, în sensul că Parlamentul ar fi controlat, în mod eronat, conformitatea grupului TDI cu articolul 29 alineatul (1) din regulament și a considerat că membrii acestui grup nu împărtășesc afinități politice. Al treilea motiv este întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament față de membrii grupului TDI. Al patrulea motiv este întemeiat pe încălcarea principiului democrației. Al cincilea motiv este întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității. Al șaselea motiv este întemeiat pe încălcarea principiului libertății de asociere. Al șaptelea motiv este întemeiat pe ignorarea tradițiilor parlamentare comune statelor membre. Al optulea motiv este întemeiat pe încălcarea unor norme fundamentale de procedură. Al nouălea motiv este întemeiat pe o prezumție de abuz de procedură.
- 78 În cursul examinării fiecăruia dintre aceste motive vor fi precizați reclamantii care îl invocă.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe faptul că actul din 14 septembrie 1999 se bazează pe interpretarea eronată a articolului 29 alineatul (1) din regulament

- 79 În cele trei cauze, reclamantii susțin că actul din 14 septembrie 1999 se bazează pe o interpretare eronată a articolului 29 alineatul (1) din regulament și contravine spiritului regulamentului. De fapt, condiția referitoare la afinitățile politice prevăzută de această dispoziție este facultativă. Tot așa cum au libertatea de a se organiza în grup pe baza afinităților politice, deputații au posibilitatea de a se regrupa pe baza altor criterii. Astfel, articolul 29 alineatul (1) din regulament ar trebui interpretat în sensul că permite deputaților să se asocieze pe baza afinităților lor politice, fără a îndepărta totodată grupurile lipsite de asemenea afinități, din moment ce acestea din urmă urmăresc să concilieze condițiile legate de organizarea eficientă a unei adunări parlamentare și garanția pentru membri acestora a exercitării depline a funcției lor parlamentare.
- 80 Cu privire la această întrebare, Tribunalul reamintește că articolul 29 alineatul (1) din regulament prevede că deputații se pot organiza în grupuri pe baza afinităților politice.
- 81 O asemenea dispoziție, care apare într-un articol referitor la „constituirea grupurilor politice”, trebuie în mod necesar să fie interpretat[în sensul că deputații care aleg să formeze un grup în Parlament nu pot să facă astfel decât pe baza afinităților politice. Chiar conținutul articolului

29 alineatul (1) din regulament, coroborat cu titlul articolului din care face parte, conduce așadar la respingerea argumentului reclamanților întemeiat pe caracterul facultativ al criteriului referitor la afinitățile politice avute în vedere de această dispoziție.

- 82 În plus, regulamentul, în special dispozițiile menționate la punctele 1–5 de mai sus, face invariabil trimitere la grupurile politice, ceea ce denotă fără tăgadă o concepție de organizare a Parlamentului European bazată pe constituirea unor grupuri cu caracter exclusiv politic. O asemenea constatare coroborează argumentul invocat de Parlament, conform căruia criteriul referitor la afinitățile politice menționat la articolul 29 alineatul (1) din regulament corespunde unei condiții imperative pentru constituirea unui grup.
- 83 În cele trei cauze, reclamanții susțin că argumentul lor este coroborat de faptul că Parlamentul nu mai controlase niciodată până atunci îndeplinirea condiției referitoare la afinitățile politice și că grupurile de profil tehnic au fost admise în trecut. Astfel a fost autorizată constituirea, în 1979, a „Groupe de coordination technique des groupes et des parlementaires indépendants” (Grupul de coordonare tehnică a grupurilor și a parlamentarilor independenți, denumit în continuare „grupul CDI”), în 1984, a „Groupe arc-en-ciel: Fédération de l’Alliance Verte-Alternative Européenne, Agalev-Écolo, Mouvement Populaire danois contre l’Appartenance à la Communauté Européenne și Alliance Libre Européenne au sein du Parlement Européen” (Grupul Curcubeu: Federația Alianța Verde-Alternativa Europeană, Agalev-Ecolo, Mișcarea Populară Daneză împotriva Apartenenței la Comunitatea Europeană și Alianța Liberă Europeană în cadrul Parlamentului European), în 1987, a „Groupe technique de défense des groupes et des députés indépendants” (Grupul Tehnic de apărare a grupurilor și a deputaților independenți, denumit în continuare „grupul CTDI”) și, în 1989, constituirea „Groupe Arc-en-Ciel au Parlement européen” (Grupul Curcubeu în Parlamentul European). Front national invocă, de asemenea, constituirea, în cadrul legislaturilor precedente, a grupului „Europe des Nations” (Europa Națiunilor).
- 84 Cu toate acestea, chiar dacă se acceptă argumentul reclamanților referitor la caracterul tehnic al diverselor grupuri menționate la punctul precedent, faptul că constituirea unor asemenea grupuri nu a fost contestată în prezența unei dispoziții cu conținut identic cu cea de la articolul 29 alineatul (1) din regulament este irelevant în contextul analizei descrise la punctele 80–82 de mai sus, din care reiese clar că dispoziția din urmă trebuie interpretată ca o obligație pentru deputații care declară că se organizează în grup de a împărtăși afinități politice.
- 85 Atitudinea adoptată de Parlament cu privire la declarațiile de constituire a grupurilor menționate la punctul 83 de mai sus trebuie să fie considerată ca o apreciere diferită de cea din acest caz, în funcție de elementele și contextul specifice fiecăreia dintre aceste declarații, în ceea ce privește îndeplinirea condiției referitoare la afinitățile politice. Aceasta nu poate, în schimb, să fie considerată că ar constitui o interpretare juridică potrivit căreia este necesar să se stabilească un caracter facultativ al condiției referitoare la afinitățile politice menționate în versiunile ulterioare ale Regulamentului de procedură al Parlamentului.
- 86 Front national și doamna Bonino ș.a. susțin că interpretarea lor a articolului 29 alineatul (1) din regulament este coroborată de faptul că Parlamentul, în organizarea determinată de ultimele alegeri, a admis constituirea „groupe pour l’Europe des Démocraties et des Différences” (Grupul pentru Europa Democrațiilor și Diferențelor, denumit în continuare „grupul EDD”), deși acest grup este în mod clar un grup tehnic.
- 87 Cu toate acestea, Tribunalul precizează că denumirea acestui grup denotă o viziune politică a Europei comună aderenților săi, care justifică faptul că Parlamentul a considerat, spre

deosebire de acest caz, că grupul acesta a îndeplinit condiția referitoare la afinitățile politice prevăzută la articolul 29 alineatul (1) din regulament.

- 88 În orice caz, chiar dacă se acceptă argumentul reclamanților referitor la caracterul tehnic al grupului EDD, lipsa de contestație din partea Parlamentului față de conformitatea acestui grup cu articolul 29 alineatul (1) din regulament este irelevantă în cadrul examinării efectuate la punctele 80–82 de mai sus. Aceasta nu demonstrează decât că Parlamentul a făcut, cu privire la declarația de constituire a grupului EDD, o apreciere diferită de cea din acest caz cu privire la declarația de constituire a grupului TDI.
- 89 Din analiza expusă la cele două puncte precedente reiese că lipsa de opoziție a Parlamentului față de constituirea grupului EDD nu poate, în niciun caz, să fie invocată în mod util de către reclamanți pentru a contesta caracterul imperativ al condiției referitoare la afinitățile politice prevăzută la articolul 29 alineatul (1) din regulament.
- 90 Doamna Bonino ș.a. susțin, de asemenea, că, faptul că Parlamentul nu a contestat niciodată legitimitatea grupurilor politice actuale, chiar dacă identitatea politică a acestora a părut îndoielnică în cadrul voturilor recente în plen, pledează în favoarea interpretării articolului 29 alineatul (1) din regulament pe care o susțin ei.
- 91 Cu toate acestea, nicio informație nu poate fi desprinsă, în ceea ce privește articolul 29 alineatul (1) din regulament, din poziția adoptată în cadrul voturilor în plen de către membrii grupurilor politice care alcătuiesc adunarea parlamentară actuală. Condiția referitoare la afinitățile politice între deputații unui grup nu îi împiedică, de fapt, să exprime, în cadrul comportamentului cotidian, opinii politice diferite cu privire la o anumită temă, în conformitate cu principiul independenței mandatului consacrat la articolul 4 alineatul (1) din actul din 1976 și la articolul 2 din regulament. Prin urmare, caracterul eterogen al voturilor membrilor unui grup politic trebuie, în aceste condiții, să fie considerat nu ca o dovadă a lipsei de afinități politice între membrii respectivi, ci ca o manifestare a principiului independenței mandatului de deputat.
- 92 Rezultă că un comportament eterogen al membrilor unui grup politic în cadrul voturilor în plen și lipsa de reacție a Parlamentului cu privire la acest comportament nu pot, în niciun caz, să fie considerate o dovadă a caracterului facultativ al condiției referitoare la afinitățile politice, prevăzută la articolul 29 alineatul (1) din regulament.
- 93 Doamna Bonino ș.a. susțin, de asemenea, că faptul că regulamentul nu prevede afilierea automată a deputaților neafiliați la un grup mixt înzestrat cu aceleași prerogative ca și un grup politic pledează în favoarea interpretării lor flexibile a articolului 29 alineatul (1) din regulament.
- 94 Cu toate acestea, statutul rezervat de Parlament deputaților care nu aderă la un grup politic nu poate, în niciun caz, să pledeze pentru o interpretare a articolului 29 alineatul (1) din regulament care contravine interpretării ce rezultă din textul acestei dispoziții și din alte elemente identificate la punctele 80–82 de mai sus.
- 95 Având în vedere considerentele precedente, primul motiv ar trebui să fie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament și a dispozițiilor regulamentului, precum și pe lipsa de temei legal, în sensul că Parlamentul a controlat în mod eronat conformitatea grupului TDI cu articolul 29 alineatul (1) din regulament și consideră că membrii acestui grup nu împărtășesc afinități politice

- 96 Domnii Martinez și de Gaulle, precum și Front national, susțin că nicio dispoziție din regulament nu conferă Parlamentului dreptul de a verifica afinitățile politice ale deputaților care declară că formează un grup. Constituirea grupurilor rămâne la inițiativa deputaților, care au singura obligație de a o declara Președintelui Parlamentului. Nu este prevăzută nicio procedură de recunoaștere. Or, în acest caz, Parlamentul a exercitat un control arbitrar asupra oportunității politice de constituire a grupului TDI și și-a arogat puterea de a judeca afinitățile politice și motivele care au condus la constituirea grupului respectiv. Astfel, Parlamentul ar fi încălcat litera și spiritul regulamentului.
- 97 Acești reclamanți susțin că a fost greșită concluzia Parlamentului cu privire la lipsa de afinități politice între deputații care au declarat constituirea grupului TDI. Deputații respectivi împărtășesc într-adevăr afinități politice legate de dorința de a garanta fiecărui deputat exercitarea deplină a mandatului său. Declarația de independență politică inclusă în regulamentul de constituire a grupului TDI nu ar exclude existența unor asemenea afinități. Actul din 14 septembrie 1999 ar reprezenta în realitate o decizie politică, fără vreo justificare obiectivă, care ar da curs liber comportamentului abuziv al grupurilor politice din Parlament.
- 98 Front national adaugă că membrii grupului TDI nu s-au angajat niciodată formal, în niciun mod, să nu lucreze împreună. Din contră, în urma ordonanței Martinez și de Gaulle/Parlamentul, citată la punctul 13 de mai sus, grupul TDI funcționează ca oricare alt grup politic din Parlament. Grupul ar fi depus amendamente la rapoarte și propuneri de rezoluții.
- 99 Domnii Martinez și de Gaulle mai precizează că numai comportamentul adoptat de membrii unui grup în ședință constituie un indicator al coerenței politicii acestui grup. În această privință, aceștia citează, ca și Front national, exemple recente de vot prin apel nominal, care denotă o convergență de opinii între membrii grupului TDI.
- 100 Tribunalul consideră că, pentru a răspunde la argumentația dezvoltată de reclamanți în cadrul acestui motiv, ar trebui, în primul rând, să examineze dacă Parlamentul are competența de a verifica, astfel cum a procedat în acest caz, respectarea articolului 29 alineatul (1) din regulament de către un grup a cărui constituire este declarată de un număr de deputați în conformitate cu articolul 29 alineatul (4) din regulament. Dacă se dovedește cazul, Tribunalul va trebui, în al doilea rând, să stabilească sfera de aplicare a marjei de apreciere care trebuie să îi fie recunoscută Parlamentului în temeiul acestei competențe și, în al treilea rând, să examineze temeinicia aprecierii făcute de Parlament cu privire la nerespectarea de către grupul TDI a condiției referitoare la afinitățile politice, prevăzută la articolul 29 alineatul (1) din regulament.
- 101 Cu privire la prima întrebare, trebuie subliniat că, astfel cum reiese din articolul 180 din regulament, Parlamentul are competența de a supraveghea, dacă este necesar prin sesizarea Comisiei pentru afaceri constituționale, aplicarea și interpretarea corectă a dispozițiilor din propriul Regulament de procedură. În acest sens, Parlamentul are în special competența de a controla, astfel cum a procedat în acest caz, respectarea, de către un grup a cărui constituire este declarată Președintelui Parlamentului în conformitate cu articolul 29 alineatul (4) din regulament, a condiției referitoare la afinitățile politice, prevăzută la alineatul (1) din articolul menționat. Faptul de a denega o asemenea competență de control Parlamentului ar echivala cu a-l constrânge să priveze această din urmă dispoziție de orice efect util.
- 102 Cu privire la întrebarea privind sfera de aplicare a puterii de apreciere de care dispune Parlamentul în temeiul acestei competențe de control, Tribunalul observă că nici articolul 29,

nici vreo altă dispoziție din regulamentul, nu definește noțiunea de afinități politice prevăzută la alineatul (1) al articolului citat anterior. În plus, regulamentul nu impune ca declarația de constituire a unui grup în sensul articolului 29 din regulamentul să fie însoțită de vreo precizare referitoare la afinitățile politice ale membrilor care alcătuiesc grupul.

- 103 În aceste condiții, este necesar să se considere că noțiunea de afinități politice corespunde, în fiecare caz specific, sensului pe care înțeleg să i-l dea, fără să îl declare în mod obligatoriu, deputații care decid să formeze un grup politic în conformitate cu articolul 29 din regulamentul. Rezultă că despre deputații care declară că se organizează într-un grup în conformitate cu această dispoziție se presupune că împărtășesc afinități politice, chiar și minime.
- 104 Cu toate acestea, această presupunere nu poate fi considerată incontestabilă. În temeiul competenței de control menționate la punctul 101 de mai sus, Parlamentul dispune de puterea de a examina respectarea condiției prevăzute la articolul 29 alineatul (1) din regulamentul în cazul în care, astfel cum prevede nota interpretativă a acestei dispoziții adoptată la 14 septembrie 1999 (a se vedea punctul 9 de mai sus), deputații care declară că se organizează într-un grup exclud deschis orice afinitate politică între ei, ignorând astfel în mod evident condiția menționată anterior.
- 105 O astfel de abordare face posibilă concilierea concepției generale care ar trebui avută cu privire la noțiunea de afinități politice ca urmare a caracterului subiectiv al acestei noțiuni, pe de o parte, și respectarea condiției prevăzute la articolul 29 alineatul (1) din regulamentul, pe de altă parte.
- 106 În acest caz, prin aprobarea poziției exprimate de Comisia pentru afaceri constituționale, Parlamentul a considerat că declarația de constituire a grupului TDI nu era în conformitate cu articolul 29 alineatul (1) din regulamentul pe motiv că declarația excludea orice afinitate politică și acorda independență politică totală, în cadrul grupului, membrilor componenți semnatori. O astfel de apreciere se înscrie în limitele puterii de apreciere menționate la punctul 104 de mai sus.
- 107 În aceste condiții, Tribunalului îi revine sarcina, în conformitate cu precizările de la punctul 100 de mai sus, să verifice temeinicia acestei aprecieri.
- 108 În această privință, precizarea din declarația de constituire a grupului TDI, conform căreia membrii componenți semnatori își păstrează libertatea de vot atât în comisie, cât și în plen, nu face posibilă concluzia că lipsesc afinitățile politice între membrii respectivi. Într-adevăr, o astfel de precizare constituie expresia principiului independenței mandatului consacrat la articolul 4 alineatul (1) din actul din 1976 și la articolul 2 din regulamentul și nu poate, prin urmare, să influențeze aprecierea conformității unui grup cu articolul 29 alineatul (1) din regulamentul (a se vedea punctul 91 de mai sus).
- 109 Faptul că deputații care se organizează într-un grup declară că își păstrează independența politică unii față de ceilalți nu permite de asemenea, ca atare, să se considere că aceștia nu împărtășesc afinități politice. O declarație de această natură este de asemenea în concordanță cu principiul independenței mandatului menționat la punctul precedent.
- 110 Însă, în acest caz este necesar să se constate că astfel consecințele specifice conexe de membrii grupului TDI declarației lor de independență politică, respectiv, pe de o parte, interdicția pentru fiecare membru al grupului de a vorbi în numele totalității deputaților din grup și, pe de altă parte, limitarea obiectului reuniunilor grupului la atribuirea timpului afectat luărilor de cuvânt și la reglementarea problemelor administrative și financiare referitoare la

grup, dovedesc în mod concordant că membrii grupului respectiv au înțeles, cu orice preț, să evite să pară uniți prin afinități politice și au exclus în totalitate să lucreze în cursul legislaturii la expresia voințelor, ideilor sau a proiectelor politice comune, oricât de mici ar fi. Aceste elemente demonstrează că membrii grupului TDI au convenit să îndepărteze orice risc de a fi percepuți că împărtășesc afinități politice și au refuzat să considere că acest grup poate servi drept cadru pentru o acțiune politică comună, limitându-l la funcții strict administrative și financiare.

111 Membrii grupului TDI au respins astfel categoric orice afinitate politică între ei, s-au angajat să nu dea în nicio împrejurare impresia că împărtășesc vreo afinitate de această natură și au exclus în prealabil orice acțiune pentru a atinge acest obiectiv, chiar și în mod punctual, în cursul legislaturii.

112 Negarea deliberată a afinităților politice între membrii grupului TDI este coroborată de unele extrase din scrisoarea adresată de deputații din Lista Bonino celorlalți deputați la 13 septembrie 1999, și anume în ziua precedentă ședinței plenare în cursul căreia Parlamentul s-a pronunțat cu privire la interpretarea articolului 29 din regulament, propusă de Comisia pentru afaceri constituționale.

113 Această scrisoare conține de fapt următoarele precizări:

„[...]”

În cursul sesiunii constitutive a Parlamentului nostru, deputații din Lista Bonino au luat inițiativa de a propune tuturor deputaților care nu aparțin unui grup politic constituit să formeze un singur grup mixt; obiectivul era acela de a pune capăt discriminărilor pe care le creează, pentru membrii neafiliați, regulamentul nostru, pe de o parte, și dispozițiile administrative și financiare interne, pe de altă parte. Într-un moment în care Parlamentul European este chemat la noi sarcini și noi responsabilități, ni s-a părut că este obligația noastră, chiar cu riscul de a da impresia că se dorește constituirea unor alianțe politice contra naturii, să denunțăm din nou o discriminare care durează de douăzeci de ani și care este nedemnă de un Parlament democratic întrucât batjocorește respectul datorat voinței populare.

[...]”

În interpretarea regulamentului votată de Comisia constituțională pe care va trebui să o aprobați sau să o respingeți în această sesiune, se spune [...] că grupul TDI trebuie să fie dizolvat din cauză că membrii acestuia au subscris la o declarație care exclude orice afinitate politică și afirmă independența totală a reprezentanților politici componenți. Într-adevăr, noi doream să constituim tocmai un grup mixt, înainte de a-l vedea, în final, recunoscut direct de [regulament].”

114 Prin intermediul acestor precizări, semnatarii acestei scrisori au ținut să dea de înțeles celorlalți deputați că, în pofida unei prime impresii pe care o poate da constituirea grupului TDI, aceștia nu împărtășesc nicio afinitate politică cu ceilalți membri ai grupului și că obiectivul demersului este exclusiv de a permite tuturor deputaților care, mai precis, nu împărtășesc nicio afinitate politică cu ceilalți să constituie un grup mixt admis să beneficieze de prerogativele recunoscute grupurilor politice în scopul de a pune punct diferențelor de tratament suportate de acești deputați din cauza statutului de membri neafiliați.

115 Reclamanții susțin că scopul declarat al grupului TDI, respectiv de a garanta fiecărui deputat exercitarea deplină a mandatului său parlamentar (a se vedea punctul 6 de mai sus),

demonstrează existența afinităților politice între membrii grupului. În această privință, trebuie subliniat că, între 20 iulie 1999, dată la care președinții celorlalte grupuri din Parlament au contestat conformitatea constituirii grupului TDI cu articolul 29 din regulament, și adoptarea actului din 14 septembrie 1999, membrii grupului TDI, confrunțați cu contestarea caracterului politic al grupului lor, nu s-au prehalat niciodată de scopul acestuia pentru a demonstra existența afinităților politice între ei.

- 116 Argumentația pe care au elaborat-o în reuniunile în cursul cărora s-a discutat conformitatea grupului TDI cu articolul 29 alineatul (1) din regulament a urmărit, în esență, să susțină că acea condiție prevăzută de această dispoziție nu este imperativă, că aceasta nu impune deputaților care se organizează în grupuri să justifice afinitățile lor politice, că nici Parlamentul nici celelalte grupuri nu pot să se constituie în judecători ai afinităților politice ale membrilor grupului TDI și că unele grupuri alcătuite din deputați care nu împărtășesc afinități politice au fost acceptate în trecut și în legislatura actuală. Membrii grupului TDI au contestat, de asemenea, existența afinităților politice între membrii grupurilor politice din Parlament. Aceștia au subliniat, pe de altă parte, caracterul dezavantajos al tratamentului aplicat deputaților neafiliați în raport cu tratamentul aplicat deputaților membri ai unui grup politic, contrastul, în acest sens, între situația din Parlament și tradițiile parlamentare ale anumitor state membre, precum și riscul de precedent legat de interzicerea grupului TDI.
- 117 Aceștia nu au susținut în niciun moment că scopul urmărit prin constituirea acestui grup trebuia să fie perceput drept o dovadă a afinităților politice între aceștia. În schimb, din informațiile citate la punctul 113 de mai sus reiese că scopul grupului TDI a fost prezentat drept acela de a permite deputaților care nu împărtășesc asemenea afinități cu alții să constituie un grup mixt eligibil pentru prerogativele grupurilor politice.
- 118 Prin urmare, reclamantii nu pot să reproșeze Parlamentului că nu a interpretat precizarea din declarația de constituire a grupului TDI, referitoare la scopul grupului respectiv, drept o dovadă a lipsei de afinități politice între membrii grupului respectiv.
- 119 În orice caz, această precizare nu permite negarea analizei descrise la punctele 111–115 de mai sus, din care reiese că membrii acestui grup intenționau deschis denegarea oricărui caracter politic al acestuia.
- 120 La finalul examinării efectuate la punctele 110–119 de mai sus, se poate trage concluzia că Parlamentul a considerat în mod corect că declarația de constituire a grupului TDI indica o absență totală și vizibilă de afinități politice între membrii grupului respectiv. Astfel, Parlamentul nu și-a arogat puterea de a judeca afinitățile politice ale membrilor grupului, contrar afirmațiilor reclamantilor. Parlamentul a constatat numai, având în vedere declarația menționată anterior, că aceștia din urmă negau deschis orice afinitate de această natură, respingând ei înșiși prezumția în favoarea afinităților politice, menționată la punctele 103–104 de mai sus. În aceste condiții, instituția nu putea decât să constate nerespectarea, de către grupul TDI, a articolului 29 alineatul (1) din regulament, pentru a nu anula efectul util al acestei dispoziții.
- 121 Această examinare nu ar putea fi contestată nici de faptul, invocat de Front national, că, ulterior ordonanței Martinez și de Gaulle/Parlamentul, citată la punctul 13 de mai sus, au fost depuse amendamente la rapoarte și la propuneri de rezoluții în numele grupului TDI, nici de dovezile prezentate de domnii Martinez și de Gaulle, precum și de Front national, cu privire la comportamentul adoptat de membrii grupului TDI în cadrul voturilor organizate recent în plen.

- 122 Cu privire la inițiativele prezentate în numele grupului TDI, reiese din documentele prezentate de Front national la cererea Tribunalului că aceste inițiative au fost depuse fie de un deputat membru al grupului TDI, fie de deputați dintr-o singură componentă a acestui grup. Niciuna dintre acestea nu a fost prezentată de deputați membri în mai mult de o componentă a grupului TDI. Această constatare coroborează lipsa totală de afinități politice între componentele acestui grup, care reiese din declarația de constituire a grupului.
- 123 Cu privire la comportamentul membrilor grupului TDI în cadrul voturilor organizate recent în plen, trebuie precizat că, astfel cum subliniază Parlamentul în mod corect în notele făcute, concordanța voturilor observată la nivelul acestui grup poate să mascheze o divergență profundă în motivările politice individuale la baza votului fiecăruia dintre membrii acestuia. Prin urmare, aceasta nu poate fi considerată o dovadă a lipsei de afinități politice între membrii grupului respectiv.
- 124 Mai trebuie adăugat că circumstanța și elementele menționate la punctul 121 de mai sus sunt toate ulterioare actului din 14 septembrie 1999, astfel încât acestea nu pot în niciun caz să influențeze examinarea temeiniciei aprecierii Parlamentului din actul respectiv cu privire la lipsa de conformitate a grupului TDI cu articolul 29 alineatul (1) din regulament.
- 125 Având în vedere considerentele precedente, al doilea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului egalității de tratament în privința membrilor grupului TDI

- 126 Acest motiv se împarte în trei părți. În prima parte, reclamantii afirmă că actul din 14 septembrie 1999 constituie o discriminare între membrii grupului TDI și deputații care aparțin unui grup politic. În a doua parte, reclamantii afirmă că actul citat discriminează grupul TDI în raport cu alte grupuri tehnice. În a treia parte, reclamantii invocă o discriminare între grupul TDI și grupurile politice care alcătuiesc Parlamentul actual.

Cu privire la prima parte a motivului

- 127 În cele trei cauze, reclamantii afirmă că actul din 14 septembrie 1999 constituie o discriminare împotriva deputaților care nu aparțin unui grup politic.
- 128 Într-adevăr, apartenența la un asemenea grup implică o serie de avantaje, în sensul unor prerogative parlamentare și pe plan financiar, material și administrativ, de care membrii grupului TDI sunt privați ca urmare a faptului că actul din 14 septembrie 1999 le conferă statutul de deputat neafiliat. Prin interzicerea grupului TDI, actul respectiv ar confirma, în detrimentul membrilor acestui grup, discriminările făcute în Parlament în privința deputaților neafiliați, încălcând astfel principiul egalității deputaților în privința condițiilor de exercitare a mandatului parlamentar al acestora.
- 129 Aceleași argumente sunt folosite în special de doamna Bonino ș.a. în sprijinul excepției de ilegalitate pe care o invocă, în temeiul articolului 241 CE, împotriva dispozițiilor coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament.
- 130 Tribunalul consideră că trebuie, în primul rând, să examineze această excepție de ilegalitate.
- 131 Parlamentul contestă admisibilitatea acestei excepții.

- 132 Acesta susține că regulamentul nu intră în categoria de acte care pot face obiectul unei excepții de ilegalitate în temeiul articolului 241 CE. Pe de altă parte, actul din 14 septembrie 1999 nu ar avea ca temei juridic articolul 30 din regulament și nu ar constitui o măsură de punere în aplicare a articolului 29 din regulament, astfel încât, în acest caz, nu se poate invoca ilegalitatea acestor două dispoziții.
- 133 În această privință, Tribunalul reamintește că, în conformitate cu jurisprudența constantă, articolul 241 CE este expresia unui principiu general care asigură fiecărei părți dreptul de a contesta pe cale incidentală, pentru a obține anularea unei decizii care o privește în mod direct și individual, validitatea unui act instituțional anterior care constituie temeiul juridic al deciziei atacate, dacă această parte nu are dreptul de a introduce, în temeiul articolului 230 CE, o acțiune directă împotriva unui asemenea act, ale cărui consecințe le suportă fără să fi fost în măsură să solicite anularea acestuia (a se vedea hotărârile Curții din 6 martie 1979, *Simmenthal/Comisia*, 92/78, Rec. p. 777, punctul 39, precum și din 19 ianuarie 1984, *Andersen ș.a./Parlamentul*, 262/80, Rec. p. 195, punctul 6).
- 134 Excepția de ilegalitate nu poate fi astfel limitată la actele care au forma unui regulament în sensul articolului 241 CE. Acesta trebuie să primească o interpretare extinsă pentru a se asigura un control de legalitate efectiv al actelor instituțiilor cu caracter general în favoarea persoanelor excluse de la o acțiune directă împotriva unor asemenea acte, în cazul în care acestea sunt afectate de deciziile de aplicare care le privesc în mod direct și individual (*Hotărârea Simmenthal/Comisia*, citată la punctul 133 de mai sus, punctele 40 și 41; *Hotărârea Tribunalului din 26 octombrie 1993, Reinarz/Comisia*, T-6/92 și T-52/92, Rec. p. II-1047, punctul 56).
- 135 De asemenea, domeniul de aplicare a articolului menționat trebuie extins să cuprindă actele instituțiilor care au fost pertinente pentru adoptarea deciziei care face obiectul acțiunii în anulare, chiar dacă aceste acte nu au servit în mod formal ca temei juridic pentru respectiva decizie (*Hotărârea Tribunalului din 4 martie 1998, De Abreu/Curtea de Justiție*, T-146/96, RecFP p. I-A-109 și II-281, punctul 27).
- 136 Ar trebui adăugat că este necesar ca excepția de ilegalitate să fie limitată la ceea ce este indispensabil pentru soluționarea litigiului. Într-adevăr, articolul 241 CE nu are ca scop să permită unei părți să conteste aplicabilitatea oricărui act cu caracter general în favoarea unui acțiunii oarecare. Trebuie să existe un raport juridic direct între decizia individuală atacată și actul general în cauză (*Hotărârile Curții din 31 martie 1965, Macchiorlati Dalmas e Figli/Înalta Autoritate*, 21/64, Rec. p. 227, 245, din 13 iulie 1966, *Italia/Consiliul și Comisia*, 32/65, Rec. p. 563, 594, precum și din 21 februarie 1984, *Walzstahl-Vereinigung și Thyssen/Comisia*, 140/82, 146/82, 221/82 și 226/82, Rec. p. 951, punctul 20; *Hotărârea Reinarz/Comisia*, citată la punctul 134 de mai sus, punctul 57).
- 137 În acest caz, este incontestabil că dispozițiile articolelor 29 și 30 din regulament, care au efecte asupra condițiilor de exercitare a mandatului deputaților, prezintă un caracter general. Acestea se aplică în situații stabilite în mod obiectiv și implică efecte juridice față de categoriile de persoane avute în vedere în mod general și abstract (a se vedea, prin analogie, hotărârile Curții din 18 martie 1975, *Acton ș.a./Comisia*, 44/74, 46/74 și 49/74, Rec. p. 383, punctul 7, precum și *Hotărârea din 14 februarie 1989, Lefebvre Frère et Sœur/Comisia*, 206/87, Rec. p. 275, punctul 13). Prin urmare, reclamanții nu sunt în măsură să urmărească anularea în temeiul articolului 230 CE.
- 138 De asemenea, deciziile adoptate de Parlament în actul din 14 septembrie 1999 (a se vedea punctul 46 de mai sus) sunt direct întemeiate pe faptul că articolul 29 alineatul (1) din

regulament condiționează constituirea unui grup în Parlament de existența afinităților politice între deputații respectivi. Dispoziția menționată a stat la baza contestării constituirii grupului TDI de către președinții celorlalte grupuri politice și a făcut, în urma acestei contestări, obiectul interpretării adoptate de Parlament la 14 septembrie 1999. Având în vedere această dispoziție, astfel cum a fost precizată în interpretarea menționată anterior, Parlamentul a constatat inexistența grupului TDI și, în temeiul articolului 30 din statut, i-a considerat pe deputații respectivi drept deputați neafiliați. Aplicarea coroborată a celor două dispoziții a condiționat prin urmare existența și conținutul actului din 14 septembrie 1999.

- 139 Prin urmare, se poate trage concluzia că există un raport juridic direct între actul din 14 septembrie 1999 și articolul 29 alineatul (1) și articolul 30 din regulament, împotriva cărora doamna Bonino ș.a. invocă excepția de ilegalitate.
- 140 În aceste condiții și având în vedere faptul că acțiunea în anulare introdusă de doamna Bonino ș.a. a fost declarată admisibilă (a se vedea punctul 75 de mai sus), excepția de ilegalitate invocată de acești reclamânți împotriva articolului 29 alineatul (1) și a articolului 30 din regulament trebuie să fie declarată admisibilă.
- 141 În prezent, ar trebui să se examineze temeinicia acestei excepții în măsura în care se invocă o încălcare a principiului egalității de tratament.
- 142 Pe lângă argumentele menționate la punctul 128 de mai sus, doamna Bonino ș.a. susțin că, dacă articolul 29 alineatul (1) din regulament trebuie să fie interpretat în sensul că interzice constituirea unui grup de către membri care nu împărtășesc afinități politice, legalitatea dispozițiilor coroborate ale acestui articol și ale articolului 30 din regulament trebuie să fie contestată în temeiul principiului nediscriminării. Aplicarea combinată a acestor dispoziții ar însemna că deputații care nu împărtășesc nicio afinitate politică cu ceilalți nu pot nici să se organizeze în grup în sensul articolului 29 din regulament, nici să se prevealeze de afilierea automată la un grup mixt. Acești deputați ar fi considerați deputați neafiliați, ceea ce ar dăuna exercitării depline a mandatului lor parlamentar.
- 143 Astfel cum au confirmat în ședință, doamna Bonino ș.a. contestă legalitatea dispozițiilor citate anterior, în sensul că acestea împiedică atât constituirea, pe bază voluntară, a unui grup tehnic de către deputați care nu împărtășesc nicio afinitate politică, cât și organizarea automată a unor astfel de deputați în cadrul unui grup mixt.
- 144 În această privință, Tribunalul reamintește în primul rând că, în conformitate cu jurisprudența, Parlamentul este autorizat să ia, în temeiul puterii de organizare internă pe care i-o atribuie articolele 25 CA, 199 CE și 112 EA, măsurile corespunzătoare pentru a asigura buna sa funcționare și desfășurare a procedurilor (hotărârile Curții din 10 februarie 1983, Luxemburg/Parlamentul, 230/81, Rec. p. 255, punctul 38, și din 28 noiembrie 1991, Luxemburg/Parlamentul, C-213/88 și C-39/89, Rec. p. I-5643, punctul 29).
- 145 În acest caz, astfel cum a afirmat în mod corect Parlamentul, structurarea acestuia în grupuri politice răspunde la o serie de obiective legitime dictate totodată de realitatea sociopolitică specifică democrațiilor parlamentare, de elementele specifice în raport cu parlamentele naționale, precum și de funcțiile și responsabilitățile care îi sunt încredințate prin tratat, obiective la realizarea cărora nu pot să contribuie grupurile tehnice sau mixte, precum grupul TDI, care reunesc deputați care nu împărtășesc nicio afinitate politică.
- 146 Într-adevăr, structurarea Parlamentului în grupuri politice care reunesc deputați originari din mai mult de un stat membru care împărtășesc afinități politice, apare, în primul rând, ca o

măsură adaptată la organizarea eficientă a lucrărilor și procedurilor instituției, în special pentru a permite expresia voințelor politice comune și obținerea unui compromis, care sunt necesare în special având în vedere numărul foarte mare de deputați care compun adunarea menționată, excepționala diversitate de culturi, naționalități, limbi și mișcări politice naționale care sunt reprezentate aici, marea diversitate a activităților Parlamentului și faptul că, spre deosebire de parlamentele naționale, Parlamentul nu este caracterizat de clivajul tradițional majoritate/opoziție. În acest context, grupul politic în sensul articolului 29 din regulament îndeplinește o funcție pe care nu o poate îndeplini un grup compus din deputați care nu împărtășesc afinități politice.

- 147 În al doilea rând, organizarea în grupuri politice se justifică prin importanța, în special în urma adoptării Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de la Amsterdam, a responsabilităților Parlamentului față de realizarea sarcinilor încredințate de Tratatul CE Comunității și în procesul de adoptare a actelor comunitare necesare pentru îndeplinirea acestor sarcini (a se vedea articolele 7 CE, 192 CE–195 CE, 200 CE și 201 CE). În special, buna desfășurare și funcționarea eficientă a procedurii, organizată prin articolul 251 CE, de adoptare comună a actelor comunitare de către Parlament și Consiliu (procedura denumită „codecizie”) implică, în cazul în care o acțiune în comitetul de conciliere menționat la alineatele (3)–(5) din dispoziția citată se dovedește necesară pentru încheierea unui acord privind un proiect comun, ca unele compromisuri politice să fie realizate în prealabil în cadrul Parlamentului. Ulterior, este necesar ca delegația acestuia competentă să negocieze cu Consiliul la nivelul comitetului citat anterior să fie alcătuită din deputați capabili să reflecte structura politică a adunării, autorizați să vorbească în numele celorlalți deputați și capabili să fie sprijiniți după ce se ajunge la un acord cu Consiliul, la care un grup politic poate să contribuie în mod eficient, spre deosebire de un grup compus din deputați care nu împărtășesc afinități politice.
- 148 În al treilea rând, dubla condiție referitoare la afinitățile politice și la apartenența la mai mult de un stat membru pe care se bazează organizarea deputaților în grupuri politice permite să se depășească elementele politice specific locale și să se promoveze integrarea europeană vizată de tratat. Grupurile politice contribuie astfel la realizarea obiectivului urmărit de articolul 191 CE, respectiv apariția partidelor politice la nivel european ca factori de integrare în cadrul Uniunii, de formare a unei conștiințe europene și de expresie a voinței politice a cetățenilor Uniunii. Un asemenea rol nu poate fi asumat de un grup tehnic sau mixt compus din deputați care resping orice afinitate politică între ei.
- 149 Din analiza precedentă reiese că dispozițiile coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament, prin faptul că nu admit în Parlament decât constituirea de grupuri întemeiate pe afinități politice și prevăd ca deputații care nu aderă la un grup politic să figureze ca deputați neafiliați în condițiile stabilite de Biroul Parlamentului mai degrabă decât să îi autorizeze pe aceștia din urmă să constituie un grup tehnic sau să se reunească într-un grup mixt, constituie măsuri de organizare internă justificate de caracteristicile specifice Parlamentului, de constrângerile asupra funcționării acestuia, precum și de responsabilitățile și obiectivele care îi sunt acordate prin tratat.
- 150 În continuare, este necesar să se sublinieze că, în conformitate cu jurisprudența, principiul nediscriminării, care constituie un principiu fundamental de drept, interzice ca situațiile asemănătoare să fie tratate în mod diferit sau ca situațiile diferite să fie tratate în mod egal, cu excepția cazurilor în care aceste tratamente sunt justificate în mod obiectiv (a se vedea, în special, Hotărârea Curții din 28 iunie 1990, C-174/89, Rec. p. I-2681, punctul 25 și jurisprudența citată).

- 151 În acest caz, deputații din Parlament sunt cu toții investiți cu un mandat care le-a fost acordat în mod democratic de către alegători și îndeplinesc aceeași funcție de reprezentare politică la nivel european (a se vedea punctul 61 de mai sus). În această privință, deputații se află în aceeași situație.
- 152 Cu siguranță, dispozițiile coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament creează o diferență între două categorii de deputați, respectiv cei care aparțin unui grup politic în sensul regulamentului de procedură al Parlamentului și cei care participă ca membri neafiliați în condițiile stabilite de Biroul Parlamentului. O astfel de diferență este justificată, cu toate acestea, prin faptul că deputații din prima categorie îndeplinesc, spre deosebire de cei din a doua categorie, o condiție din regulament dictată de urmărirea unor obiective legitime (a se vedea punctele 145–149 de mai sus).
- 153 Prin urmare, nu se poate considera că această diferență constituie o încălcare a principiului nediscriminării astfel cum este definit de jurisprudență (a se vedea punctul 150 de mai sus).
- 154 În pledoariile lor, reclamanții susțin în sprijinul argumentelor lor că deputaților neafiliați în sensul articolului 30 din regulament li se rezervă un tratament discriminatoriu în raport cu membrii unui grup politic. Aceștia identifică o serie de diferențe de tratament practicate în planul drepturilor parlamentare și al avantajelor financiare, administrative și materiale între deputații neafiliați și membrii unui grup politic, care constituie discriminări ilicite.
- 155 Cu toate acestea, din pledoariile reclamanților și documentele prezentate de aceștia la cererea Tribunalului reiese că respectivele diferențe de tratament, pe care Parlamentul nu le contestă, rezultă nu din dispozițiile coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament, ci din alte dispoziții interne ale Parlamentului.
- 156 Astfel:
- în cazul celor doi delegați ai deputaților neafiliați la conferința președinților, nerecunoașterea dreptului de vot recunoscut președinților grupurilor politice sau reprezentanților eventuali ai acestora rezultă din articolul 23 din regulament;
 - faptul că deputații neafiliați nu pot, spre deosebire de grupurile politice, să depună o propunere de rezoluție la încheierea unei dezbateri privind alegerea Comisiei rezultă din articolul 23 din regulament;
 - faptul că deputații neafiliați sunt excluși de la lucrările delegației Parlamentului în comitetul de conciliere, deși grupurile politice sunt reprezentate fie în această delegație, fie la reuniunile interne pregătitoare ale acesteia, rezultă din articolul 82 din regulament;
 - faptul că un deputat neafiliat nu poate avea acces la prerogativele parlamentare recunoscute grupurilor politice decât cu sprijinul a 31 de deputați rezultă din diverse dispoziții ale regulamentului indicate la punctul 4 de mai sus;
 - faptul că deputații neafiliați proveniți din aceeași formațiune politică nu au, spre deosebire de grupurile politice, dreptul de a-și explica poziția colectivă cu privire la un vot final rezultă din articolul 137 din regulament;
 - faptul că deputații neafiliați nu sunt luați în considerare când se face repartizarea sarcinilor Președintelui Parlamentului și ale chestorului, ale președintelui și vice-președintelui comisiilor și delegațiilor interparlamentare menționate în capitolele XX și

XXI din regulamentul, că sunt luați în considerare în plan secundar la atribuirea posturilor de membri ai acestor comisii și delegații și că sunt excluși din delegațiile *ad hoc* create de Conferința președinților și a delegației la conferința organelor specializate în afacerile comunitare, prevăzută la articolul 56 din regulamentul, rezultă din aplicarea metodei denumite „D’Hondt”, utilizată de Parlament pentru repartizarea posturilor citate anterior, precum și din faptul că delegații deputaților neafiliați care participă la Conferința președinților, organ competent în acest domeniu, nu au drept de vot;

- diferența de tratament practică între deputații neafiliați și grupurile politice în ceea ce privește secretariatul rezultă din deciziile Biroului Parlamentului adoptate în temeiul articolului 22 din regulamentul;
- tratamentul diferit rezervat deputaților neafiliați și grupurilor politice cu privire la repartizarea creditelor în conformitate cu linia bugetară 3703, referitoare la cheltuielile speciale ale Parlamentului privind cheltuielile de secretariat, cheltuielile administrative de funcționare și cheltuielile legate de activitățile politice ale grupurilor politice și ale membrilor neafiliați, rezultă din deciziile Biroului Parlamentului adoptate în temeiul articolului 22 din regulamentul;
- faptul că deputații neafiliați sunt excluși, spre deosebire de grupurile politice, de la dreptul la serviciile Parlamentului, în special interpretarea simultană, constituie consecința reglementării administrative a Parlamentului cu privire la reuniunile grupurilor politice.

157 Este, desigur, sarcina Parlamentului să verifice dacă situația care rezultă din aplicarea diverselor dispoziții interne identificate la punctul precedent este, în toate privințele, conformă cu principiul egalității de tratament astfel cum este definit de jurisprudență (a se vedea punctul 150 de mai sus). În această privință, este necesar să se sublinieze că, deși realizarea obiectivelor legitime urmărite de Parlament prin intermediul organizării în grupuri politice justifică faptul că aceste grupuri și, prin intermediul acestora, deputații care aderă la acestea beneficiază de anumite prerogative și facilități în raport cu deputații neafiliați, Parlamentului îi revine sarcina să examineze, cu respectarea procedurilor interne prevăzute în acest scop, dacă diferențele de tratament dintre cele două categorii de deputați, care rezultă din dispozițiile interne menționate anterior, sunt în totalitate necesare și, prin urmare, sunt justificate în mod obiectiv în raport cu obiectivele citate anterior. După caz, îi va reveni, în cadrul competenței de organizare internă, sarcina de a remedia inegalitățile din dispozițiile menționate care nu îndeplinesc această condiție de necesitate și care ar putea, în consecință, să fie considerate discriminatorii în cadrul unui control de legalitate care ar fi solicitat instanței comunitare cu privire la actele Parlamentului adoptate în temeiul acestor dispoziții (a se vedea punctele 48–62 de mai sus).

158 Cu toate acestea, în acest caz, este necesar să se constate că doamna Bonino ș.a. nu invocă ilegalitatea diverselor dispoziții identificate la punctul 156 de mai sus. În ședință, aceștia au confirmat că excepția de ilegalitate formulată în acțiunea în anulare viza articolul 29 alineatul (1) și articolul 30 din regulamentul, și nu dispozițiile interne ale Parlamentului care condiționează statutul de deputat neafiliat.

159 În orice caz, încălcarea principiului egalității de tratament care ar putea vicia vreuna dintre aceste dispoziții interne nu ar putea decât să afecteze legalitatea dispoziției în cauză și a actului adoptat de Parlament în temeiul acesteia. Aceasta nu este, în schimb, de natură să infirme analiza efectuată la punctele 144–153 de mai sus.

- 160 Rezultă din analiza precedentă (a se vedea punctele 144–159 de mai sus) că excepția de ilegalitate împotriva articolului 29 alineatul (1) și a articolului 30 din regulament, în măsura în care se bazează pe încălcarea principiului egalității de tratament, trebuie să fie respinsă ca neîntemeiată.
- 161 Aceeași analiză determină respingerea argumentației elaborate de reclamanți în cadrul primei părți a motivului considerat, întemeiată pe elemente identice cu cele invocate de doamna Bonino ș.a. pentru a contesta conformitatea dispozițiilor coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament cu principiul egalității de tratament (a se vedea punctele 127–129 de mai sus).
- 162 Într-adevăr, este necesar să se constate că actul din 14 septembrie 1999, prin faptul că îi privează pe deputații care, precum cei care au declarat constituirea grupului TDI, nu împărtășesc afinități politice între ei, de posibilitatea de a constitui împreună un grup politic în sensul Regulamentului de procedură al Parlamentului și le conferă statutul de deputat neafiliat, nu face decât să atragă consecința nerespectării, de către aceștia, a condiției referitoare la afinitățile politice prevăzută la articolul 29 alineatul (1) din regulament și să le aplice soluția prevăzută la articolul 30 din regulament pentru deputații care nu îndeplinesc această condiție.
- 163 Însă conformitatea acestor două dispoziții cu principiul egalității de tratament nu poate fi contestată (a se vedea punctele 144–159 de mai sus).
- 164 Rezultă că actul din 14 septembrie 1999 nu poate fi considerat contrar acestui principiu.
- 165 Este necesar să se adauge că diferențele de tratament, invocate de reclamanți în sprijinul argumentației lor, al căror obiect îl fac, ca urmare a statutului de deputat neafiliat, deputații vizați de actul din 14 septembrie 1999 în exercitarea mandatului lor (a se vedea punctele 155 și 156 de mai sus), rezultă nu din acest act, ci din dispozițiile interne ale Parlamentului indicate la punctul 156 de mai sus, a căror legalitate nu este totuși contestată de reclamanți.
- 166 Astfel, pe lângă cele constatate la punctul 158 de mai sus, ar trebui precizat, cu privire la cauza T-327/99 că Front national, după ce a subliniat diferența de tratament rezervată în diverse privințe deputaților neafiliați în raport cu membrii grupurilor politice, afirmă:
- „Aceasta este atât de extinsă încât ne putem întreba în mod legitim dacă nu cumva dispozițiile regulamentului sunt acelea care, întrucât instituie o astfel de discriminare, ar trebui să fie contestate. Însă nu aceasta constituie obiectul prezentei acțiuni.” (Cerere, p. 8.)
- 167 În ședință, reclamanții au confirmat că nu invocă ilegalitatea dispozițiilor interne menționate la punctul 156 de mai sus.
- 168 Având în vedere toate considerentele precedente, prima parte a motivului examinat ar trebui să fie respinsă.

Cu privire la a doua parte a motivului

- 169 În cele trei cauze, reclamanții susțin că actul din 14 septembrie 1999 implică o discriminare nejustificată, prin faptul că interzice constituirea grupului TDI deși în legislațiile anterioare s-a acceptat constituirea unui număr de grupuri tehnice, respectiv grupul CDI, grupul „Curcubeu: Federația Alianța Verde-Alternativa Europeană, din Agalev-Écolo, Mișcarea Populară Daneză împotriva Apartenenței la Comunitatea Europeană și Alianța Liberă

Europeană în cadrul Parlamentului European, grupul CTDI și grupul „Curcubeu în Parlamentul European”. Front national menționează și recunoașterea grupului „Europa Națiunilor” în legislaturile precedente.

- 170 Autorizarea, în legislatura actuală, a constituirii grupului EDD, a cărui natură este tehnică în esență, consolidează caracterul discriminatoriu al actului din 14 septembrie 1999 față de membrii grupului TDI.
- 171 În această privință, Tribunalul reamintește că, din analiza descrisă la punctele 100–124 de mai sus, reiese că Parlamentul a constatat, pe bună dreptate, inexistența grupului TDI pentru lipsa de conformitate cu articolul 29 alineatul (1) din regulament pe motiv că membrii grupului respectiv fuseseră în mod deschis excluși de la orice afinitate politică între ei și respinge orice caracter politic al acestui grup. În aceste împrejurări, reclamații nu pot în niciun caz să se prevaleze în mod util de aprecierea diferită adoptată de Parlament cu privire la declarațiile de constituire ale grupurilor menționate la cele două puncte precedente.
- 172 Ar trebui adăugat că reclamații nu au contestat argumentul Parlamentului conform căruia, spre deosebire de deputații care au declarat constituirea grupului TDI, cei care au declarat constituirea acestor grupuri diferite nu au negat în niciun caz deschis orice afinitate politică între ei. Situația grupului TDI și cea a celorlalte grupuri nu pot, prin urmare, să fie considerate asemănătoare, astfel încât o diferență de tratament între primul grup și celelalte este justificată.
- 173 Doamna Bonino ș.a. răspund, în această privință, că argumentul Parlamentului conduce la reducerea condiției referitoare la afinitățile politice la o condiție pur formală, care este îndeplinită din momentul în care deputații care declară că se organizează în grup nu resping deschis orice afinitate politică între ei. Prin urmare, această teză conduce la deformarea sferei de aplicare a articolului 29 din regulament. De asemenea, absența negării explicite a afinităților politice din partea membrilor grupurilor menționate la punctele 169 și 170 de mai sus nu ar ascunde existența disparităților politice extreme între acești membri. Pe de altă parte, nu există nicio diferență între un grup care, precum grupul TDI, respinge deschis orice afinitate politică între membri și un grup care, precum grupul CDI, declară expres că fiecare membru își păstrează programul politic, precum și libertatea de discurs și de vot atât în comisie, cât și în ședință plenară.
- 174 Însă argumentul reclamațiilor nu poate fi acceptat. Este necesar să se reamintească faptul că, astfel cum reiese din analiza descrisă la punctele 110–114 de mai sus, negarea afinităților politice între membrii grupului TDI nu este doar de formă. Aceasta a rezultat din voința deliberată a acestora, care au dorit să evite să fie considerați că împărtășesc afinități politice. Față de o negare atât de evidentă, Parlamentul nu putea decât să ia act de această lipsă de afinități politice și să constate inexistența grupului TDI pe motivul lipsei de conformitate cu cerința prevăzută la articolul 29 alineatul (1) din regulament, pentru a nu priva această dispoziție de orice efect util.
- 175 În schimb, absența unei negări explicite a afinităților politice cu privire la grupurile menționate la punctele 169 și 170 de mai sus a făcut să se considere, în lumina tuturor faptelor pertinente, că disparitatea politică dintre componentele acestor grupuri, denumirea de grup tehnic atribuită unora dintre aceste grupuri sau, cu privire la grupul CTDI, motivele de ordin practic invocate de deputații în cauză în declarația de constituire a grupului nu excludeau existența unor afinități politice minime între membrii acestor grupuri și nu autorizau așadar punerea la îndoială a prezumției de afinități politice invocată la punctul 103 de mai sus.

- 176 Faptul invocat de doamna Bonino ș.a. cu privire la grupul CDI, conform căruia declarația de constituire a grupului respectiv ar fi menținut independența politică și libertatea de discurs și de vot a membrilor grupului în comisie și în plen, presupunând că este stabilită, nu este, pentru motivele menționate la punctele 91, 108 și 109 de mai sus, de natură să infirme analiza precedentă. Același lucru este valabil, cu privire la grupul CTDI, despre declarația de independență politică a membrilor acestuia.
- 177 În ceea ce privește în special grupul EDD, este necesar să se adauge că, în contradicție cu afirmațiile făcute de Front national în pledoarii, denumirea acestuia reprezintă o concepție politică privind Europa comună deputaților care aderă la acest grup, concepție care este de asemenea reflectată în statutele adoptate de acesta în noiembrie 1999.
- 178 Aceste statute, prezentate la dosar de Parlament, conțin următoarele precizări:
- „Grupul este deschis membrilor care subscriu la Asociația europeană a statelor națiuni suverane și acceptă Declarația Organizației Națiunilor Unite privind drepturile omului și democrația parlamentară.
- EDD preconizează crearea unei Europe a statelor națiuni stabilă și democratică întemeiată pe diversitatea și culturile popoarelor acesteia. Grupul este deschis persoanelor reticente față de o integrare și centralizare europeană extinse.”
- 179 Aceste precizări fac posibilă opinia că deputații care aderă la grupul EDD împărtășesc afinități politice, caracterizate prin voința de a vedea garantate suveranitatea statelor membre și diversitatea popoarelor europene și de a nu vedea că se acordă o importanță excesivă integrării și centralizării europene. Acestea contribuie la explicarea faptului că Parlamentul nu a considerat că trebuie să conteste îndeplinirea de către acest grup a condiției prevăzute la articolul 29 alineatul (1) din regulament.
- 180 Mai trebuie precizat că, în contradicție cu cele afirmate de Front national, caracterul eterogen al voturilor membrilor grupului EDD în plen nu are, din motivele precizate la punctul 91 de mai sus, nicio relevanță pentru aprecierea conformității acestui grup cu articolul 29 alineatul (1) din regulament. Prin urmare, Front national nu poate să se prevaleze în mod util de acest element în sprijinul acestui motiv.
- 181 Reiese din considerentele precedente că argumentul reclamanților întemeiat pe discriminarea nejustificată între grupul TDI și grupurile menționate la punctele 169 și 170 de mai sus trebuie să fie respins.
- 182 Domnii Martinez și de Gaulle afirmă că exemplele referitoare la aceste din urmă grupuri au determinat, în ultimii 20 de ani, apariția unei încrederi legitime cu privire la acceptarea grupurilor tehnice în Parlament. Prin interzicerea grupului TDI, actul din 14 septembrie 1999 încalcă așadar principiul protecției încrederii legitime.
- 183 În această privință, trebuie reamintit că, în conformitate cu o jurisprudență constantă, principiul protecției încrederii legitime, care se numără printre principiile fundamentale ale Comunității (a se vedea, în special, Hotărârea Curții din 14 octombrie 1999, Atlanta/Comunitatea Europeană, C-104/97 P, Rec. p. I-6983, punctul 52), presupune că instituția comunitară respectivă a oferit părților interesate asigurări specifice care au determinat din partea acestora speranțe întemeiate (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 15 decembrie 1994, Unifruit Hellas/Comisia, T-489/93, Rec. p. II-1201, punctul 51 și

jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 29 ianuarie 1998, Dubois et Fils/Consiliul și Comisia, T-113/96, Rec. p. II-125, punctul 68).

- 184 Însă, în acest caz, lipsa de opoziție a Parlamentului față de declarația de constituire a grupurilor care nu prezintă aceleași caracteristici ca grupul TDI (a se vedea punctele 172–180 de mai sus) nu poate fi considerată o asigurare specifică de natură să determine în opinia deputaților care au declarat constituirea grupului respectiv speranțe întemeiate cu privire la conformitatea grupului cu articolul 29 alineatul (1) din regulament.
- 185 Mai trebuie adăugat că, din momentul declarației de constituire a grupului TDI, conformitatea acestui grup cu articolul 29 alineatul (1) din regulament a fost contestată. De asemenea, nu reiese din dosar că deputații care au făcut declarația respectivă au primit, între momentul contestării legalității grupului lor și adoptarea actului din 14 septembrie 1999, vreo asigurare specifică din partea vreunui organ al Parlamentului, care să le permită să aibă o încredere legitimă în compatibilitatea grupului TDI cu dispoziția citată anterior.
- 186 Rezultă că argumentația domnilor Martinez și de Gaulle întemeiată pe încălcarea principiului protecției încrederii legitime trebuie să fie respinsă.
- 187 Având în vedere toate considerentele precedente, a doua parte a motivului examinat trebuie să fie respinsă.

Cu privire la a treia parte a motivului

- 188 În cele trei cauze, reclamantii susțin că legitimitatea grupurilor politice care alcătuiesc adunarea parlamentară actuală nu a fost contestată niciodată. Or, cu ocazia voturilor recente pe teme politice sensibile, existența afinităților politice între membrii grupurilor respective a părut îndoielnică, în timp ce membrii grupului TDI au dovedit, în schimb, o mare coerență politică. O asemenea constatare consolidează caracterul discriminatoriu al actului din 14 septembrie 1999.
- 189 Cu toate acestea, Tribunalul reamintește că analiza descrisă la punctele 100–124 de mai sus denotă că Parlamentul a constatat în mod corect inexistența grupului TDI pentru lipsa de conformitate cu articolul 29 alineatul (1) din regulament din cauza negării explicite a oricărei afinități politice de către membrii grupului. În cadrul acestei analize, s-a subliniat că temeinicia aprecierii Parlamentului nu putea să fie infirmată de caracterul omogen al voturilor membrilor grupului respectiv în ședințele recente (a se vedea punctele 123 și 124 de mai sus).
- 190 În aceste împrejurări, reclamantii nu pot să se prevaleze în mod eficient de aprecierea diferită adoptată de Parlament față de declarațiile de constituire ale grupurilor politice care alcătuiesc adunarea parlamentară actuală.
- 191 Este necesar să se adauge că reclamantii nu au prezentat niciun element de natură să demonstreze că aceste grupuri, astfel cum a procedat grupul TDI, au negat deschis orice caracter politic. Pentru motivele descrise la punctul 91 de mai sus, caracterul eterogen al voturilor exprimate de către membrii aceluiași grup politic cu privire la unele probleme specifice nu poate, în această privință, să fie considerat un element de această natură.
- 192 Având în vedere considerentele precedente, a treia parte a motivului examinat ar trebui să fie respinsă.
- 193 Prin urmare, al treilea motiv trebuie să fie respins în totalitate.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului democrației

- 194 În cauzele T-222/99 și T-329/99, reclamantii susțin că actul atacat încalcă principiul democrației, care este comun statelor membre și care constituie un fundament al construcției europene (articolele 6 UE, 7 UE, 49 UE și 309 CE; concluziile avocatului general Tesaro în Hotărârea Țările de Jos/Comisia, citată la punctul 57 de mai sus, Rec. p. I-2171, punctul 19). Acest principiu presupune că popoarele participă la exercitarea puterii prin intermediul unei adunări reprezentative (Hotărârea Tribunalului din 17 iunie 1998, UEAPME/Consiliul, T-135/96, Rec. p. II-2335, punctul 88).
- 195 Doamna Bonino ș.a. susțin că, în acest caz, interdicția de a constitui grupul TDI îi privează pe deputații independenți de avantajele rezervate grupurilor politice și împiedică în mod serios exercitarea mandatului care le-a fost acordat în mod democratic. Prin urmare, această interdicție afectează de asemenea reprezentarea politică a alegătorilor.
- 196 Or, dintre interpretările posibile ale dreptului comunitar, ar trebui aleasă cea care permite cel mai bine realizarea deplină a valorilor democratice ale Uniunii (concluziile avocatului general Tesaro în Hotărârea Curtii din 11 iunie 1991, Comisia/Consiliul, C-300/89, Rec. p. I-2867, I-2878).
- 197 Cu privire la articolul 29 alineatul (1) din regulament, ar fi indicat prin urmare să se prefere, dintre diversele interpretări posibile ale acestei dispoziții, aceea care garantează cel mai bine principiul democrației și al participării popoarelor la exercitarea puterii prin intermediul unei adunări reprezentative (Hotărârea Comisia/Consiliul, citată la punctul 196 de mai sus).
- 198 Argumentele descrise la punctele 194–197 de mai sus sunt invocate de asemenea de doamna Bonino ș.a. în sprijinul contestării legalității dispozițiilor coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament în sensul că sunt contrare principiului democrației.
- 199 Tribunalul consideră că ar trebui examinată, în primul rând, excepția de ilegalitate, admisibilă pentru motivele expuse la punctele 133–140 de mai sus, prin aceea că se întemeiază pe încălcarea principiului citat anterior, în lumina argumentelor expuse la punctele 194–197 de mai sus și a celor indicate la punctul 142 de mai sus, invocate de doamna Bonino în acest context.
- 200 În această privință, Tribunalul subliniază că, deși principiul democrației constituie, într-adevăr, un element fondator al Uniunii Europene (Hotărârea UEAPME/Consiliul, citată la punctul 194 de mai sus, punctul 89), acest principiu nu împiedică Parlamentul să adopte măsuri de organizare internă pentru a-i permite, astfel cum o fac dispozițiile coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament, să îndeplinească în mod optim, în funcție de caracteristicile specifice, rolul instituțional și obiectivele care îi sunt atribuite prin tratate (a se vedea punctele 144–149 de mai sus).
- 201 Este adevărat că deputații neafiliați în sensul articolului 30 din regulament sunt privați, în cadrul exercitării funcției lor, de dreptul la un număr de prerogative parlamentare, financiare, administrative și materiale recunoscute grupurilor politice. Cu toate acestea, astfel cum s-a precizat la punctele 155 și 156 de mai sus, această situație rezultă nu din dispozițiile coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament, ci din dispozițiile interne ale Parlamentului indicate la punctul 156 de mai sus.

- 202 Este desigur de competența Parlamentului să verifice, în condițiile menționate la punctul 157 de mai sus și sub controlul eventual al instanței comunitare, dacă situația menționată la punctul precedent este, în toate privințele, compatibilă cu principiul democrației. Acest principiu nu poate accepta ca unii deputați, care au fost investiți în mod democratic cu un mandat parlamentar, să vadă cum condițiile de exercitare a acestui mandat, ca urmare a neapartenenței acestora la un grup politic, sunt afectate de o măsură care depășește ceea ce este necesar realizării obiectivelor legitime urmărite de Parlament prin intermediul organizării acestuia în grupuri politice.
- 203 Totuși, în acest caz, este necesar să se reamintească faptul că doamna Bonino ș.a. nu invocă ilegalitatea dispozițiilor interne identificate la punctul 156 de mai sus (a se vedea punctul 158 de mai sus).
- 204 În orice caz, încălcarea principiului democrației care ar putea vicia eventual vreuna dintre aceste dispoziții interne nu poate decât să afecteze legalitatea dispoziției respective și a actului care va fi adoptat de Parlament în temeiul acesteia. În schimb, aceasta nu este de natură să infirme analiza descrisă la punctele 144–149 și 200 de mai sus.
- 205 Din analiza precedentă (a se vedea punctele 200–204 de mai sus) rezultă că excepția de ilegalitate a articolului 29 alineatul (1) și a articolului 30 din regulament, în măsura în care este întemeiată pe încălcarea principiului democrației, trebuie să fie respinsă ca neîntemeiată.
- 206 Aceeași analiză determină respingerea argumentației elaborate de reclamanți în cadrul motivului în cauză, care se întemeiază pe elemente identice cu cele invocate de doamna Bonino ș.a. pentru a contesta conformitatea dispozițiilor coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament cu principiul democrației (a se vedea punctele 194–198 de mai sus).
- 207 Într-adevăr, este necesar să se reamintească faptul că actul din 14 septembrie 1999, prin aceea că îi privează pe deputații care, precum cei care au declarat constituirea grupului TDI, nu împărtășesc afinități politice de posibilitatea de a forma împreună un grup politic în sensul reglementării interne a Parlamentului și le conferă statutul de deputat neafiliat nu face decât să atragă consecința neîndeplinirii, de către aceștia, a condiției referitoare la afinitățile politice, prevăzută la articolul 29 alineatul (1) din regulament și să le aplice soluția prevăzută la articolul 30 din regulament pentru deputații care nu îndeplinesc această condiție (a se vedea punctul 162 de mai sus).
- 208 Or, compatibilitatea acestor două dispoziții cu principiul democrației nu poate fi contestată. Reiese din analiza descrisă la punctele 144–149 și 200 de mai sus că aceste dispoziții sunt menite să permită Parlamentului să îndeplinească în mod optim rolul instituțional și obiectivele care i-au fost atribuite prin tratate.
- 209 Actul din 14 septembrie 1999 nu poate, în aceste condiții, să fie considerat contrar principiului democrației.
- 210 Ar trebui adăugat că piedicile, denunțate de reclamanți în sprijinul pretenției lor (a se vedea punctul 195 de mai sus), înfruntate de deputații vizați de actul din 14 septembrie 1999 în exercitarea funcției acestora rezultă nu din actul citat, ci din dispozițiile interne ale Parlamentului identificate la punctul 156 de mai sus, dispoziții a căror legalitate nu este totuși contestată de reclamanți în cadrul prezentelor acțiuni în anulare (a se vedea punctele 166 și 167 de mai sus).

211 Având în vedere considerentele precedente, al patrulea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității

212 Doamna Bonino ș.a. susțin că actul din 14 septembrie 1999 încalcă principiul proporționalității. Aceștia susțin că interpretarea flexibilă a articolului 29 din regulament pe care se întemeiază constituirea grupului TDI permite, contrar actului menționat anterior, să se concilieze condițiile referitoare la organizarea eficientă a adunării parlamentare și garantează tuturor deputaților exercitarea deplină a mandatului.

213 Aceste argumente sunt invocate, de asemenea, de doamna Bonino ș.a. în sprijinul excepției de ilegalitate împotriva dispozițiilor coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament.

214 Tribunalul consideră că trebuie examinată în primul rând excepția de ilegalitate, admisibilă pentru motivele descrise la punctele 133–140 de mai sus, în sensul că se întemeiază pe încălcarea principiului proporționalității, în lumina argumentelor expuse la punctul 212 de mai sus și a celor indicate la punctul 142 de mai sus, invocate de doamna Bonino în acest context.

215 În această privință, Tribunalul subliniază că, în conformitate cu jurisprudența, principiul proporționalității cere ca măsurile adoptate de instituțiile comunitare să fie corespunzătoare și necesare pentru a atinge obiectivul dorit, dat fiind că, în cazul în care există posibilitatea de a alege dintre mai multe măsuri corespunzătoare, este necesar să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare (a se vedea, în special, Hotărârile Curții din 17 mai 1984, Denkvit Nederland, 15/83, Rec. p. 2171, punctul 25 și din 11 iulie 1989, Schröder, 265/87, Rec. p. 2237, punctul 21).

216 În acest caz, reiese din analiza descrisă la punctele 144–149 de mai sus că dispozițiile coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament constituie măsuri de organizare internă necesare și corespunzătoare în raport cu scopurile legitime descrise la punctele anterioare. În fapt, numai grupurile constituite de deputați care împărtășesc afinități politice în sensul articolului 29 alineatul (1) din regulament permit Parlamentului să îndeplinească, având în vedere caracteristicile specifice și constrângerile de funcționare, misiunile instituționale și obiectivele care îi sunt atribuite prin tratat. Dacă deputații care declară că se organizează într-un grup în sensul articolului 29 din regulament nu împărtășesc nicio afinitate politică, Parlamentul nu are altă opțiune decât să interzică constituirea grupului respectiv și să îi considere, astfel cum prevede articolul 30 din regulament, deputați neafiliați, cu riscul de a compromite realizarea obiectivelor legitime pe care le urmărește prin intermediul organizării în grupuri politice.

217 Rezultă că dispozițiile coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament nu pot fi considerate măsuri care depășesc, încălcând principiul proporționalității, limitele necesare și corespunzătoare pentru realizarea obiectivelor legitime menționate la punctul precedent.

218 Este adevărat că deputații neafiliați în sensul articolului 30 din regulament nu beneficiază, în cadrul exercitării funcției lor, de aceleași avantaje care le sunt recunoscute membrilor grupurilor politice. Cu toate acestea, astfel cum s-a precizat la punctele 155 și 156 de mai sus, această situație rezultă nu din dispozițiile coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament, ci din elementele dispozițiilor interne ale Parlamentului indicate la punctul 156 de mai sus.

- 219 Este desigur sarcina Parlamentului să verifice, în condițiile menționate la punctul 157 de mai sus și sub controlul eventual al instanței comunitare, conformitatea acestei situații cu principiul proporționalității verificând dacă, cu privire la fiecare dintre dispozițiile interne indicate la punctul 156 de mai sus, o soluție mai puțin constrângătoare nu este de natură să permită realizarea în mod la fel de corespunzător a obiectivelor legitime urmărite de Parlament prin intermediul organizării acestuia în grupuri politice.
- 220 Cu toate acestea, în cazul de față, ar trebui reamintit că doamna Bonino ș.a. nu invocă ilegalitatea dispozițiilor interne menționate la punctul precedent (a se vedea punctul 158 de mai sus).
- 221 În orice caz, încălcarea principiului proporționalității care ar putea vicia eventual vreuna dintre aceste dispoziții interne nu poate decât să afecteze legalitatea dispoziției respective și a actului care va fi adoptat de Parlament în temeiul acesteia. În schimb, aceasta nu este de natură să infirme analiza efectuată la punctele 144–149 și 215–217 de mai sus.
- 222 Din analiza precedentă (a se vedea punctele 215–221 de mai sus) rezultă că excepția de ilegalitate împotriva articolului 29 alineatul (1) și a articolului 30 din regulament, în măsura în care este întemeiată pe încălcarea principiului proporționalității, trebuie să fie respinsă ca neîntemeiată.
- 223 Având în vedere considerentele exprimate la punctele 144–160, 200–205 și 215–222 de mai sus, este prin urmare necesar să se respingă excepția de ilegalitate invocată de doamna Bonino ș.a. împotriva dispozițiilor coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament.
- 224 Analiza efectuată la punctele 215–221 de mai sus conduce la respingerea argumentației elaborate de doamna Bonino ș.a. în cadrul motivului în cauză, care se confundă cu elementele invocate de acești reclamânți pentru a contesta conformitatea dispozițiilor coroborate ale articolului 29 alineatul (1) și ale articolului 30 din regulament cu principiul proporționalității (a se vedea punctele 212 și 213 de mai sus).
- 225 Într-adevăr, ar trebui reamintit că actul din 14 septembrie 1999, prin faptul că îi privează pe deputații care, precum cei care au declarat constituirea grupului TDI, nu împărtășesc afinități politice, de posibilitatea de a forma împreună un grup politic în sensul regulamentului intern al Parlamentului și determină considerarea acestora drept deputați neafiliați nu face decât să atragă consecința neîndeplinirii, de către aceștia, a condiției referitoare la afinitățile politice prevăzute la articolul 29 alineatul (1) din regulament și să le aplice soluția prevăzută la articolul 30 din regulament pentru deputații care nu îndeplinesc această condiție (a se vedea punctul 162 de mai sus).
- 226 Or, conformitatea acestor două dispoziții cu principiul proporționalității nu poate fi contestată (a se vedea punctele 144–149 și 215–217 de mai sus).
- 227 Actul din 14 septembrie 1999 nu poate, în aceste condiții, să fie considerat o încălcare a principiului proporționalității.
- 228 Este necesar să se adauge că dezechilibrul, denunțat de doamna Bonino ș.a. (a se vedea punctul 212 de mai sus), dintre condițiile referitoare la organizarea eficientă a Parlamentului și garanția pentru toți deputații a exercitării depline a mandatului lor parlamentar rezultă nu din actul din 14 septembrie 1999, ci din dispozițiile interne ale Parlamentului, identificate la

punctul 156 de mai sus, dispoziții a căror legalitate nu este totuși contestată de reclamanți (a se vedea punctele 158 și 167 de mai sus).

229 Având în vedere considerentele precedente, al cincilea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al șaselea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului libertății de asociere

230 Domnii Martinez și de Gaulle susțin că actul din 14 septembrie 1999 încalcă libertatea de asociere, garantată prin articolul 11 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO). Aceștia susțin că, în numele acestei libertăți, deputații trebuie să fie autorizați să se constituie în grup pentru a avea acces la un număr de prerogative necesare bunei funcționări a democrației, fără a fi necesar însă să se subordoneze unui program politic restrictiv și prejudiciabil independenței lor politice și procesului democratic. Prin interzicerea constituirii grupului TDI, deși acesta avea ca scop legitim încetarea discriminărilor suportate de deputații neafiliați, Parlamentul a adus atingere, din motive politice, libertății de asociere.

231 În această privință, Tribunalul subliniază că principiul libertății de asociere, consacrat prin articolul 11 din CEDO și care rezultă din tradițiile constituționale comune statelor membre, face parte din drepturile fundamentale care, în conformitate cu jurisprudența constantă a Curții, de altfel reafirmată în preambulul Actului Unic European și de articolul 6 alineatul (2) UE, sunt protejate în ordinea juridică comunitară (a se vedea, în special, Hotărârile Curții din 15 decembrie 1995, Bosman, C-415/93, Rec. p. I-4921, punctul 79, și din 8 iulie 1999, Montecatini/Comisia, C-235/92 P, Rec. p. I-4539, punctul 137).

232 Cu toate acestea, chiar dacă acest principiu ar fi destinat să se aplice la nivelul organizării interne a Parlamentului, este necesar să se sublinieze că acesta nu are caracter absolut. Exercițarea dreptului de asociere poate fi însoțită de restricții determinate de motive legitime, în măsura în care aceste restricții nu constituie, având în vedere obiectivul urmărit, o intervenție disproporționată și intolerabilă care aduce atingere substanței înseși a acestui drept (a se vedea, în acest sens, Hotărârile Curții din 13 iulie 1989, Wachauf, 5/88, Rec. p. 2609, punctul 18, și din 13 aprilie 2000, Karlsson ș.a., C-292/97, Rec. p. I-2737, punctul 45; a se vedea, de asemenea, CEDO, Hotărârea Le Compte, Van Leuven și De Meyere, din 23 iunie 1981, seria A nr. 43, punctul 65).

233 În acest caz, principiul libertății de asociere nu se opune ca, în cadrul competenței de organizare internă, Parlamentul să condiționeze constituirea unui grup de deputați în cadrul acestuia de o cerință referitoare la afinități politice dictată de urmărirea obiectivelor legitime (a se vedea punctele 145-149 de mai sus) și să interzică, astfel cum rezultă din actul din 14 septembrie 1999, constituirea unui grup care, precum grupul TDI, încalcă în mod evident această cerință. Asemenea măsuri, care rezultă din motive legitime, nu afectează dreptul deputaților respectivi de a se organiza într-un grup, cu respectarea condițiilor prevăzute în acest scop de regulament.

234 Principiul libertății de asociere nu poate, în aceste condiții, să fie invocat în mod util de către domnii Martinez și de Gaulle pentru a contesta validitatea interpretării articolului 29 alineatul (1) din regulament adoptată de Parlament și nerecunoașterea de către acesta a grupului TDI.

235 Având în vedere considerentele precedente, al șaselea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al șaptelea motiv, întemeiat pe ignorarea tradițiilor parlamentare comune statelor membre

- 236 Domnii Martinez și de Gaulle susțin că, prin interdicția constituirii grupurilor mixte, deși o asemenea interdicție nu reiese din articolul 29 din regulament, Parlamentul adoptă în actul din 14 septembrie 1999 o interpretare a acestui text care se abate de la majoritatea legislațiilor și practicilor parlamentare ale statelor membre. Acești domni invocă situația în vigoare în parlamentele din Italia și Spania, în care deputații independenți ar fi înscrși din oficiu într-un grup mixt care beneficiază de același statut și aceleași prerogative ca și grupurile politice.
- 237 Aceștia subliniază, de asemenea, caracteristicile sistemului parlamentar german. Acest sistem, care are o concepție analogă celei a sistemului parlamentar european, ar autoriza constituirea grupurilor parlamentare mixte cu acordul Bundestag. De asemenea, jurisprudența Curții Constituționale germane garantează deputaților care nu aparțin unui grup politic drepturi echivalente cu cele ale parlamentarilor care fac parte dintr-un asemenea grup. Sistemul parlamentar german, considerat cel mai strict din Europa, se dovedește așadar mai puțin prejudiciabil pentru drepturile individuale ale deputaților decât cel care reiese din interpretarea adoptată de Parlament în actul din 14 septembrie 1999.
- 238 Front national afirmă că nivelul discriminării practicate în Parlament între deputații neafiliați și membrii grupurilor politice nu se regăsește în niciun parlament național. Exemplele desprinse din practica parlamentară în vigoare în diverse state membre (Regatul Spaniei, Republica Italiană, Regatul Țărilor de Jos, Republica Finlanda, Regatul Suediei, Republica Austria și Republica Federală Germania) arată că actul din 14 septembrie 1999 este în mod evident contrar dreptului parlamentar comparat.
- 239 Doamna Bonino ș.a. afirmă că nerecunoașterea de către Parlament a dreptului deputaților neafiliați la prerogativele conexe apartenenței la un grup politic contrastează cu practica parlamentară în vigoare în diverse state membre.
- 240 În această privință, Tribunalul consideră, în primul rând, că, presupunând chiar că jurisprudența în temeiul căreia instanța comunitară, asigurând apărarea drepturilor fundamentale, are obligația de a se inspira din tradițiile constituționale comune ale statelor membre (a se vedea, în special, Hotărârea Curții din 17 decembrie 1970, Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, Rec. p. 1125, punctul 4, și Hotărârea Curții din 14 mai 1974, Nold/Comisia, 4/73, Rec. p. 491, punctul 13), se aplică, prin analogie, tradițiilor parlamentare comune acestor state, actul din 14 septembrie 1999, prin faptul că interzice constituirea unor grupuri ale căror componente neagă, ca în acest caz, orice afinitate politică între acestea, nu poate fi considerat contrar unei tradiții parlamentare comune statelor membre.
- 241 Informațiile prezentate de reclamanti în înscrisurile lor arată, cu atât mai mult, că se acceptă constituirea de grupuri tehnice sau mixte în unele parlamente naționale.
- 242 Aceste informații nu permit în schimb, să se excludă faptul că parlamentele naționale care, ca și Parlamentul, condiționează constituirea unui grup de deputați în cadrul acestuia de o condiție referitoare la afinitățile politice, adoptă cu privire la declarația de constituire a grupului analogă celei a grupului TDI o interpretare identică cu cea adoptată de Parlament în actul din 14 septembrie 1999. Acestea nu justifică, de asemenea, concluzia că respectiva constituire a unui grup, precum grupul TDI, ai cărui membri precizează în mod expres că este lipsit de caracter politic, ar fi posibilă în majoritatea parlamentelor naționale.
- 243 În continuare, este necesar să se reamintească faptul că pretinsele discriminări practicate de Parlament între deputații neafiliați, ca de exemplu deputații care au declarat constituirea grupului TDI, discriminări care rezultă din actul din 14 septembrie 1999, și membrii

grupurilor politice rezultă nu din actul citat, ci din dispozițiile interne ale Parlamentului indicate la punctul 156 de mai sus.

- 244 În aceste condiții, fără a fi necesar să se procedeze la o examinare de drept comparat cu privire la statutul rezervat deputaților neafiliați sau independenți în diverse parlamente naționale, este necesar să se respingă argumentul reclamantilor conform căruia actul din 14 septembrie 1999 face discriminare între membrii grupului TDI și membrii grupurilor politice, discriminare contrară tradițiilor parlamentare comune statelor membre.
- 245 Având în vedere considerentele precedente, al șaptelea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al optulea motiv, întemeiat pe încălcarea unor norme fundamentale de procedură

- 246 Front national invocă un motiv întemeiat pe încălcarea unor norme fundamentale de procedură. Acest motiv se împarte în trei părți. În prima parte, Front national susține că sfera de aplicare a actului din 14 septembrie 1999 depășește interpretarea regulamentului. În a doua parte, frontul susține că dizolvarea grupului TDI nu a fost votată în plen. În a treia parte, acesta denunță încălcarea principiului contradictorialității.

Cu privire la prima parte a motivului

- 247 În prima parte a acestui motiv, Front national susține că actul din 14 septembrie 1999 este mai mult decât o interpretare generală și declarativă. Acest act ar constitui o decizie care are efect retroactiv de la data declarației de constituire a grupului TDI și care condiționează constituirea unui grup de o cerință nouă care, în conformitate cu articolul 29 din regulament, avea un caracter facultativ, și anume existența unor afinități politice între membrii grupului respectiv. În sprijinul argumentului invocat, Front national citează exemple de grupuri tehnice acceptate în legislaturile anterioare și legislatura actuală, care ar demonstra că, în acest caz, Parlamentul a impus prin controlul discreționar respectarea unei condiții facultative și a încălcat o regulă cutumiară care nu mai fusese contestată până atunci.
- 248 Tribunalul consideră că argumentația elaborată de Front national în această parte a motivului pretinde, în primul rând, că Parlamentul a încălcat unele norme fundamentale de procedură când a adoptat, prin actul din 14 septembrie 1999, pe lângă decizia de a adopta interpretarea generală a articolului 29 alineatul (1) din regulament propusă de Comisia pentru afaceri constituționale, decizia de constatare a inexistenței *ex tunc* a grupului TDI.
- 249 Această argumentație trebuie să fie respinsă.
- 250 Într-adevăr, Tribunalul constată, pe de o parte, că Front national nu identifică normele fundamentale de procedură despre care pretinde că au fost încălcate de Parlament atunci când a decis, la 14 septembrie 1999, să constate inexistența *ex tunc* a grupului TDI în lumina interpretării generale a articolului 29 alineatul (1) din regulament adoptată în aceeași zi în ședință plenară.
- 251 În această privință, este necesar să se remarce că, în temeiul dispozițiilor articolului 180 alineatele (5) și (6) din regulament, interpretările adoptate de Parlament se notează sub formă de observații la articolul sau articolele corespunzătoare din regulament și că aceste interpretări constituie precedente, în special, pentru aplicarea articolelor în cauză. Contrar articolului 181 alineatul (3) din regulament, referitor la ipoteza unei modificări a regulamentului și în temeiul căruia o astfel de modificare intră în vigoare în prima zi din perioada de sesiune care urmează

adoptării acesteia, dispozițiile articolului 180 din regulament citate anterior nu sunt condiționate de respectarea niciunui termen și a niciunei formalități de aplicare, la un caz specific, a interpretării unei dispoziții din regulament adoptate de Parlament.

- 252 Pe de altă parte, cu privire la efectul *ex tunc* al deciziei de constatare a inexistenței grupului TDI, este necesar să se sublinieze că interpretarea pe care Parlamentul o dă unei dispoziții din regulamentul propriu clarifică și precizează sensul și sfera de aplicare a acesteia, astfel cum trebuie și ar fi trebuit să fie înțeleasă și aplicată din momentul intrării sale în vigoare. Rezultă că dispoziția astfel interpretată poate fi aplicată în situații create înainte de adoptarea deciziei de interpretare.
- 253 Tribunalul consideră că argumentația elaborată de Front national în această parte a motivului pretinde, în al doilea rând, că, având în vedere faptul că unele grupuri tehnice au fost acceptate în legislaturile anterioare și legislatura actuală, este necesar să se considere că Parlamentul, prin refuzul în acest caz de a recunoaște constituirea grupului TDI, a modificat, în pofida interpretării constante a articolului 29 alineatul (1) din regulament de până atunci, conținutul acestei dispoziții. Parlamentul a conferit astfel condiției referitoare la afinitățile politice un caracter imperativ pe care nu îl avusese anterior și și-a impus, în mod nejustificat, autoritatea de a controla respectarea acestei condiții.
- 254 În această privință, este necesar să se reamintească faptul că, pentru motivele expuse la punctele 84, 85 și 87–89 de mai sus, faptul că Parlamentul nu s-a opus constituirii grupurilor vizate de Front național în cadrul acestei argumentații nu este de natură să infirme analiza efectuată la punctele 80–82 și 101–124 de mai sus. Această analiză arată că trebuie să se considere că respectivul criteriu referitor la afinitățile politice care, conform declarațiilor Parlamentului în ședință, a fost inclus în toate versiunile anterioare ale Regulamentului de procedură al acestuia cu un conținut identic cu cel al articolului 29 alineatul (1) din regulament, corespunde, de la începutul funcționării acestei instituții, unei condiții imperative pentru constituirea unui grup politic. Din această analiză rezultă, de asemenea, că Parlamentul dispune, în temeiul competenței acestuia de aplicare și interpretare a dispozițiilor din propriul regulament, de o putere de apreciere care îl autorizează să interzică constituirea unui grup care, precum grupul TDI, încalcă în mod evident condiția respectivă.
- 255 Având în vedere considerentele precedente, prima parte a motivului examinat trebuie să fie respinsă.

Cu privire la a doua parte a motivului

- 256 În a doua parte a motivului examinat, Front national susține că, în primul rând, Comisia pentru afaceri constituționale nu avea competența de a adopta o decizie specifică privind conformitatea declarației de constituire a grupului TDI cu articolul 29 alineatul (1) din regulament.
- 257 În această privință, Tribunalul subliniază că, în conformitate cu punctul XV 8 din anexa VI la regulament, Comisia pentru afaceri constituționale are competență cu privire la problemele legate de interpretarea regulamentului conform, în special, a articolului 180.
- 258 În temeiul articolului 180 alineatul (1) din regulament, în cazul unor îndoieli cu privire la aplicarea sau interpretarea regulamentului, Președintele Parlamentului poate trimite chestiunea spre examinare Comisiei pentru afaceri constituționale. În conformitate cu alineatul (3) al acestui articol, în cazul în care comisia decide că este suficientă o interpretare

a regulamentului în vigoare, aceasta transmite interpretarea Președintelui Parlamentului, care îl informează pe acesta din urmă.

- 259 Dispozițiile menționate la cele două puncte precedente trebuie să fie interpretate ca acordând Comisiei pentru afaceri constituționale, în caz că este sesizată, competența de a propune Parlamentului interpretarea acesteia cu privire la problema respectivă care a justificat o astfel de sesizare.
- 260 În acest caz, din informațiile de la punctele 29 și 30 de mai sus reiese că Comisia pentru afaceri constituționale a fost sesizată cu privire la problema aplicării articolului 29 alineatul (1) din regulament în raport cu declarația de constituire a grupului TDI. Rezultă de asemenea că, la încheierea reuniunii din 27 și 28 iulie 1999, respectiva comisie, pe de o parte, a comunicat Președintelui Parlamentului că în interpretarea acesteia dispoziția citată anterior nu permite constituirea grupului respectiv pe motiv că declarația citată anterior excludea orice afinitate politică și acorda independență politică totală membrilor grupului, iar pe de altă parte a sugerat o interpretare a dispoziției respective inspirată de cazul specific care a determinat sesizarea.
- 261 Astfel, Comisia pentru afaceri constituționale s-a încadrat în limitele competențelor care îi sunt recunoscute de dispozițiile coroborate de la punctul XV 8 din anexa VI și de la articolul 180 din regulament.
- 262 În al doilea rând, Front national afirmă că decizia de dizolvare a grupului TDI nu a fost votată în plen. Numai interpretarea generală a articolului 29 alineatul (1) din regulament propusă de Comisia pentru afaceri constituționale ar fi fost supusă la vot, iar după adoptarea interpretării respective Președintele Parlamentului ar fi declarat că votul privea totodată decizia citată anterior. Din moment ce, în temeiul articolului 180 alineatul (4) din regulament, ar fi trebuit să se pronunțe numai cu privire la interpretare, Parlamentul ar fi fost așadar implicat în adoptarea unui text despre care nu avea cunoștință deplină.
- 263 În această privință, Tribunalul reamintește că, în ședința plenară din 13 septembrie 1999, Președintele Parlamentului a citit adunării parlamentare conținutul scrisorii care îi fusese adresată la 28 iulie 1999 de către președintele Comisiei pentru afaceri constituționale, astfel cum este citată la punctul 38 de mai sus. Aceasta a informat așadar Parlamentul, pe de o parte, despre interpretarea specifică a articolului 29 alineatul (1) din regulament propusă de comisia respectivă cu privire la declarația de constituire a grupului TDI și motivele acestei interpretări specifice, iar pe de altă parte despre textul pe care comisia respectivă îl propusese spre a fi inserat ca interpretare generală a articolului 29 alineatul (1) din regulament.
- 264 Astfel informați, deputații au participat, în urma contestației depuse de grupul TDI cu privire la această interpretare generală, la votul privind această interpretare, fiind conștienți de implicațiile deosebite ale acestui vot asupra declarației de constituire a grupului TDI. Aceștia trebuie să fi înțeles că, pronunțându-se cu privire la interpretarea menționată anterior, se pronunțau totodată cu privire la conformitatea declarației cu articolul 29 alineatul (1) din regulament și, prin urmare, la viitorul grupului TDI. În aceste împrejurări, nu s-ar justifica un vot separat cu privire la acest punct.
- 265 Având în vedere considerentele precedente, a doua parte a motivului examinat trebuie să fie respinsă.

Cu privire la a treia parte a motivului

- 266 În a treia parte a motivului examinat, Front national susține că, prin faptul de a nu organiza, înainte de adoptarea actului din 14 septembrie 1999, o dezbatere care să permită membrilor grupului TDI să se apere cu privire la obiecția referitoare la lipsa de afinități politice dintre ei, Parlamentul a încălcat principiul contradictorialității și respectarea dreptului la apărare. Frontul adaugă că dezbaterile Comisiei pentru afaceri constituționale au avut loc cu ușile închise și că membrii grupului TDI au participat la acestea în calitate de membri instituționali ai acestei comisii.
- 267 Cu toate acestea, Tribunalul constată că între 20 iulie 1999, dată la care președinții grupurilor politice au contestat conformitatea grupului TDI cu articolul 29 alineatul (1) din regulament, și 14 septembrie 1999, membrii grupului respectiv au avut diverse ocazii pentru a prezenta punctul lor de vedere celorlalți deputați față de obiecțiile referitoare la lipsa de conformitate a acestui grup cu dispoziția citată anterior.
- 268 Într-adevăr, în primul rând, procesul-verbal al reuniunii conferinței președinților din 21 și 22 iulie 1999 menționează cele două intervenții ale doamnei Bonino în calitate de președinte al grupului TDI, la punctul 2 din ordinea de zi dedicat constituirii grupului respectiv. În cursul acestei reuniuni, aceasta în special „a prezentat nota sa menționând diverse grupuri tehnice care au fost create anterior și notând că Regulamentul de procedură al Parlamentului nu s-a schimbat cu privire la problema afinităților politice”. De asemenea, aceasta și-a „exprimat rezervele cu privire la aprecierea criteriului referitor la afinitățile politice”.
- 269 În al doilea rând, procesul-verbal al reuniunii Comisiei pentru afaceri constituționale din 28 iulie 1999 menționează la punctul referitor la „interpretarea articolului 29 din regulament privind constituirea [grupului TDI]”, intervențiile domnilor Speroni și Dupuis. Mențiunea „(TDI)” din dreptul numelui acestora arată că aceștia s-au exprimat în numele grupului TDI și au fost percepuți ca atare de către ceilalți membri ai comisiei.
- 270 Domnul Speroni a declarat în special următoarele:
- „Au fost respectate toate formalitățile de constituire a unui grup. Un grup mixt nu este incompatibil cu existența altor grupuri pentru a ieși din ghetoul membrilor neafiliați. Lipsa de afinități politice există și în celelalte grupuri din Parlamentul European [...] Statutul de parlamentar individual nu este eficient. Decizia privind constituirea sau nu a unor grupuri noi nu aparține celorlalte grupuri [...] Articolul 29 nu prevede justificarea acestor afinități politice. La un nivel minim, un minim de afinități pe o bază comună minimă.”
- 271 Cu privire la această reuniune, trebuie adăugat că din procesul-verbal al acesteia nu reiese că reuniunea comisiei s-a desfășurat cu ușile închise. De asemenea, Front național nu prezintă niciun element de natură să demonstreze că deputații care nu fac parte din această comisie ar fi solicitat să participe la lucrările acesteia în temeiul articolului 166 alineatul (3) din regulament și ar fi fost împiedicați să participe la aceasta.
- 272 În al treilea rând, în cursul examinării punctului de pe ordinea de zi a ședinței plenare a parlamentului din 14 septembrie 1999 referitoare la adoptarea procesului-verbal al ședinței din ziua anterioară, domnul Gollnisch a exprimat, în numele grupului TDI, următoarele considerații:
- „Aș dori de asemenea, dacă îmi permiteți, să spun foarte repede de ce, în opinia noastră, interpretarea [articolului 29] nu poate fi acceptată. Articolul 29 din regulamentul nostru, [alineatul (4)], prevede că declarația grupului trebuie să menționeze denumirea grupului, numele membrilor și componența biroului. Acestea sunt singurele trei cerințe din regulament.

Dacă, dragii mei colegi, în pofida poate a dreptului minorităților, printr-o expresie a unei voințe hegemonice a grupurilor mari, adoptați o interpretare care depășește litera, deși clară, a [regulamentului], vă atrag atenția asupra faptului că veți crea un precedent foarte important și foarte prejudiciabil care s-ar putea întoarce, într-o zi, împotriva oricăruia dintre grupurile sau subgrupurile din această adunare.

De fapt, veți da majorității Adunării, în mod conjunctural, posibilitatea de a se pronunța cu privire la afinitățile politice care pot să existe între deputați care au subscris totuși la constituirea unui grup și știm foarte bine că există, inclusiv în cadrul grupurilor majoritare, facțiuni care nu sunt, pe cât este necesar, de acord cu privire la un program politic comun.”

273 Având în vedere considerentele precedente, a treia parte a motivului examinat trebuie să fie respinsă.

274 Rezultă că al optulea motiv trebuie să fie respins în totalitate.

Cu privire la al nouălea motiv, întemeiat pe prezumția de abuz de procedură

275 Front national invocă o prezumție de abuz de procedură. Cu privire la modificările aduse în trecut articolului 14 din regulament, referitor la discursul de inaugurare a unei noi legislaturi, articolului 34, referitor la moțiunea de cenzură la adresa Comisiei, precum și articolului 126, referitor la cvorum, trebuie precizat că actul din 14 septembrie 1999 participă, precum aceste modificări, la voința Parlamentului de a reduce sistematic drepturile anumitor deputați, în special cele ale deputaților din Front national.

276 Cu toate acestea, Tribunalul reamintește faptul că, în conformitate cu o jurisprudență constantă, nu există abuz de putere, abuzul de procedură fiind doar o formă a acestuia, decât dacă reiese, în baza unor dovezi obiective, pertinente și concordante, că actul atacat a fost adoptat în scopul exclusiv, sau cel puțin determinant, de a atinge alte scopuri decât cele invocate (a se vedea, în special, Hotărârea Curții din 25 iunie 1997, Italia/Comisia, C-285/94, Rec. p. I-3519, punctul 52, precum și Hotărârea Tribunalului din 6 aprilie 1995, Ferriere Nord/Comisia, T-143/89, Rec. p. II-917, punctul 68).

277 Or, în acest caz, exemplele desprinse din modificările anterioare ale Regulamentului de procedură al Parlamentului nu sunt de natură să demonstreze că deciziile adoptate de Parlament la 14 septembrie 1999 (a se vedea punctul 46 de mai sus) ar fi rezultat dintr-o voință deliberată a acestuia de a aduce atingere drepturilor anumitor deputați, în special celor ale reclamantului în cauza T-327/99. Dimpotrivă, reiese din analiza descrisă la punctele 101–124 de mai sus că Parlamentul a utilizat în acest caz în deplină legalitate a puterii de apreciere de care dispune cu privire la respectarea de către grup a cerinței referitoare la afinitățile politice prevăzute la articolul 29 alineatul (1) din regulament și că, în cazul unei lipse atât de evidente de afinități politice precum cea din declarația de constituire a grupului TDI, nu putea decât să constate inexistența acestui grup pentru nerespectarea condiției citate anterior.

278 Rezultă că al nouălea motiv trebuie să fie respins.

279 Având în vedere toate considerentele precedente, acțiunea în anulare trebuie să fie respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

280 În temeiul articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată, în cazul în care s-a solicitat acest lucru de partea care a câștigat. Întrucât reclamanții au căzut în pretenții, fiecare dintre aceștia suportă, în conformitate cu pretențiile Parlamentului, propriile cheltuieli de judecată și cheltuielile efectuate de Parlament în cauza respectivă, inclusiv, în ceea ce privește cauza T-222/99, cheltuielile aferente procedurii pentru pronunțarea unei ordonanțe președințiale.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia extinsă)

hotărăște:

- 1) **Conexează cauzele T-222/99, T-327/99 și T-329/99 în scopul pronunțării hotărârii.**
- 2) **Respinge acțiunile.**
- 3) **Reclamanții suportă, în fiecare cauză, propriile cheltuieli de judecată și cheltuielile efectuate de Parlament, inclusiv, în ceea ce privește cauza T-222/99, cheltuielile aferente procedurii pentru pronunțarea unei ordonanțe președințiale.**

Azizi

Lenaerts

Moura Ramos

Jaeger

Vilaras

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, 2 octombrie 2001.

Grefier

Președinte

H. Jung

M. Jaeger